

Guia d'actuacions dels economistes forenses

Presentació

Aquesta Guia té l'objectiu de ser una eina de treball per a tots els economistes que vulguin actuar en l'àmbit de l'Administració actuant com a pèrits, administradors judicials o concursals o experts independents davant el Registre Mercantil.

La realització d'aquesta Guia neix de la voluntat de servei de la Junta de Govern del Col·legi d'Economistes de Catalunya de sistematitzar, en un únic document, els principals tipus d'actuacions en els quals poden prestar serveis els col·legiats que actuïn en algun dels àmbits descrits i, alhora, oferir-los una sèrie d'orientacions i recomanacions necessàries per dur a terme la feina amb la màxima qualitat, professionalitat i rigor.

Per aconseguir aquesta qualitat cal que els economistes siguin conscients que com a professionals que són han d'assumir un compromís moral i ètic de formació i estudi permanent. Cal dedicar hores a l'estudi de les noves disposicions, al perfeccionament de tècniques i també ampliar la seva informació o fer un reciclatge dels seus coneixements a través de cursos o assistint a conferències, com les que de manera regular organitza l'Aula d'Economia del Col·legi d'Economistes de Catalunya o les diverses comissions de treball del Col·legi.

S'ha volgut fer una Guia dinàmica i dotar-la de flexibilitat per tal de poder recollir els canvis normatius que es puguin produir en el futur, amb la intenció que el seu contingut estigui permanentment actualitzat. Per aquest motiu i per facilitar la seva consulta, s'ha dividit en set capítols que poden ser actualitzats de forma independent.

El capítol primer fa una breu exposició dels diversos àmbits d'actuació assenyalant de forma breu quines són les principals actuacions que es poden dur a terme en l'àmbit de l'Administració.

El capítol segon descriu les obligacions legals que s'han de tenir en compte per actuar, segons el que estableix la legislació en matèria de col·legis professionals i els Estatus col·legials.

El tercer capítol està dedicat als aspectes deontològics i recull les normes d'actuació a tenir en compte. Aquestes normes són una aplicació dels *Principis deontològics que orienten les actuacions dels economistes* a les peculiaritats pròpies de servei públic i d'interès general que aquest col·lectiu presta a la societat com a auxiliar de l'Administració.

El capítol quart descriu les actuacions que es poden dur a terme en els diversos àmbits d'actuació i, alhora, contempla el seu marc normatiu així com una sèrie d'observacions i recomanacions per tenir en compte a l'hora de minutar els honoraris corresponents.

El capítol cinquè recull les competències, capacitats professionals i habilitats necessàries per a dur a terme les diferents actuacions.

El capítol sisè regula els aspectes administratius d'accés als àmbits d'actuació.

Esperem que aquesta Guia sigui una eina útil per a obtenir l'excel·lència per a tots els economistes que actualment presenten serveis així com per als companys sense experiència en aquests àmbits o que s'han llicenciat recentment.

Í N D E X

1. Introducció: els diversos àmbits d'actuació.
2. Obligacions de l'exercici professional.
3. Normes d'actuació deontològiques.
4. Descripció de les actuacions de cadascun dels àmbits d'actuació:
 - a) Actuacions en l'Administració de Justícia (I): pèrit economista.
 - b) Actuacions en l'Administració de Justícia (II): administrador judicial.
 - c) Actuacions en l'Administració de Justícia (III): administrador concursal.
 - d) Actuacions com a expert independent designat pel Registre Mercantil:
 - I. Actuacions com experts independents designats pel Registre Mercantil.
 - II. Actuacions d'acord amb la Llei de societats de capital i la Llei 3/2009, sobre modificacions estructurals de les societats mercantils.
 - e) Actuacions en taxacions pericials contradictòries.
5. Competències: capacitats professionals i habilitats necessàries per dur a terme les actuacions.
6. Aspectes administratius d'accés als àmbits d'actuació.

ABREVIATURES UTILITZADES:

- CC. Codi civil.
Codi de Comerç.
- CP. Codi penal.
- LC. Llei 22/2003, de 9 de juliol, concursal, reformada pel Reial decret llei 3/2009 de 27 de març.
- LAJG. Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta.
- LGT. Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària.
- LEC. Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil.
- LECr. Llei d'enjudiciament criminal.
- LJCA. Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.
- LSC. Reial decret legislatiu 1/2010, pel qual s'aprova el text refós de la llei de societats de capital.
- LOPJ. Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial.
- RRM. Reial decret 1784/1996, de 19 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament del Registre Mercantil.
- RDLPL. Reial decret legislatiu 2/1995, de 7 d'abril, de procediment laboral.
- Art. Article
- REfor. Registre d'economistes Forenses.

1. Introducció: els diversos àmbits d'actuació

Per tal de delimitar el tipus d'actuació que es pot demanar a un economista en els diversos àmbits d'actuació, cal tenir en compte que els seus coneixements poden estar relacionats amb matèries tan diverses com: comptabilitat, auditoria, valoració d'empreses i actius, fiscalitat, estudis sectorials, estudis de viabilitat, finances, màrqueting, assegurances o temes de competència, entre d'altres.

Les actuacions que pot dur a terme un economista en l'àmbit de l'Administració són molt diverses i abasten des de l'exercici de perit davant l'Administració de Justícia o l'Administració general tributària, o el d'administrador judicial o concursal, fins a la possibilitat de col·laborar amb el Registre Mercantil com a expert independent. Davant l'Administració de Justícia, els economistes podran actuar com a pèrits o bé com a administradors judicials o concursals. Els pèrits actuaran com auxiliars del jutge emetent informes o dictàmens d'aspectes no jurídics d'un plet d'acord amb el que estableix la LEC, la LECr o el RDLPL.

Quadre núm. 1: A) ACTUACIONS PERICIALS A L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA

JURISDICCIO	TIPUS DE DICTAMEN	ALGUNES APLICACIONS
	Xifres de negoci; marges nets; beneficis	Valoració de lucre cessants (per a resolucions de contractes de distribució o agència, incompliments contractuals, competència deslleial, utilització il·legítima de marques...).
	SalDOS deutors o creditors	Reclamacions de quantitat; impugnació d'acords de socis.
	Patrimoni net	Responsabilitat d'administradors per causa de dissolució (art. 363.1 LSC).
	Actiu	Valoració de danys i perjudicis.
		Auditoria per resolució judicial (art. 40 CCom); auditoria per resolució del registrador (art. 265 LSC)
		Valoracions d'accions o participacions, per incompliment de pactes de sindicació; valoració d'aportacions a societats; valoració de béns embargats; divisió de l'herència (avaluació del cabal relict); liquidació del règim econòmic patrimonial.
		Liquidació de contractes bancaris; càlcul del tipus d'interès efectiu (TAE); danys i perjudicis per pèrdues de valors.
		Valoracions fiscals.
		Furts, estafes, apropiacions indegudes; alçaments de béns. (CP).
		Delicte societari per falsejament dels comptes anuals. (CP).
		Delictes contra la Hisenda Pública. (CP).
		Resolucions contractuals; expedients d'expropiació; règim especial de fusions (cap.VIII Llei impost sobre societats), operacions entre entitats vinculades (art. 16 Llei impost sobre societats).
		Competència deslleial; propietat intel·lectual i publicitat; motivació econòmica vàlida en operacions de fusions (art. 96.2 Llei impost sobre societats).

B) ACTUACIONS PERICIALS EN L'ÀMBIT TRIBUTARI

--	--	--

Els administradors judicials podran ésser nomenats en casos d'embargaments a empreses o grups d'empreses o quan s'embarguin accions o participacions que representin la majoria del capital social, del patrimoni comú o dels béns i drets pertanyents a empreses o adscrits a la seva explotació, o bé pels seus coneixements comptables i d'organització empresarial. Això pot ajudar a l'eficàcia del procediment i al cobrament del deute. Anàlogament cal tenir en compte l'administració per al pagament (art. 676 a 680 LEC), l'administració de béns hipotecats o pignorats (art. 690 LEC), l'administració del cabal hereditari, la possibilitat de ser nomenat administrador per a liquidar el règim econòmic conjugal, i l'administració judicial en el procediment penal o laboral.

Com a administradors concursals, els economistes podran actuar en el marc d'un concurs de creditors en el marc del que estableix la LC i les seves funcions variaran depenent de les facultats que els atorgui el jutge, ja sigui intervenint les facultats d'administració i disposició del deutor o bé substituint aquestes facultats.

Com a experts independents també poden ésser nomenats pel Registre Mercantil per a actuar d'acord amb el que disposa la disposició addicional quarta de la LC, en relació amb els acords de refinançament, o bé d'acord amb el que disposa la LSC i la Llei 3/2009, sobre modificacions estructurals de les societats mercantils.

Finalment, també podran ésser nomenats com a pèrits per a la valoració de béns o drets d'acord amb la normativa fiscal.

Sense pretendre ser exhaustius, podem classificar les actuacions en els àmbits següents:

- Actuacions davant l'Administració de Justícia: com a pèrit i com a administrador judicial o concursal.
- Actuacions com a expert independent en l'àmbit del Registre Mercantil.
- Actuacions pericials en l'àmbit tributari.

Quadre núm. 2: C) ALTRES ACTUACIONS DAVANT L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA

Ó	
	Actuacions de garantia d'embargaments a empreses (arts. 630 a 633 LEC; administració de pagaments (art. 676 a 680 LEC); administració de béns hipotecats o pignorats (art. 690 LEC); administració del cabal hereditari.
	Actuacions d'administrador en el marc d'un procediment penal (LECr).
	Actuacions com a administrador en el marc d'un concurs de creditors (LC)

D) ACTUACIONS COM A EXPERT INDEPENDENT DESIGNAT PER REGISTRE MERCANTIL

	Actuacions com experts independents designats pel Registre Mercantil (disposició addicional quarta LC).
	Actuacions d'acord amb el Reial decret 1/2010, de 2 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Societat de Capital, i d'acord amb la Llei 3/2009, sobre modificacions estructurals de les societats mercantils.

2. Obligacions de l'exercici professional

I. Marc Normatiu:

- Llei 2/1974, de 13 de febrer, de col·legis professionals.
- Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals.
- Estatuts del Col·legi d'Economistes de Catalunya (Resolució JUS/678/2010, de 17 de març).

II. Descripció general

Segons el que disposa la Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals, són professions titulades les que es caracteritzen per l'aplicació de coneixements i tècniques per a l'exercici de les quals cal tenir un títol acadèmic universitari que habiliti per a l'exercici professional d'acord amb la normativa vigent.

Sobre aquesta base, la professió d'economista és una professió titulada en l'exercici de la qual s'ha de conèixer i tenir en compte el que disposen tant la Llei esmentada com els preceptes de bases de la Llei de col·legis professionals Estatal, com a via per a garantir els interessos generals i els dels destinataris de l'activitat professional.

L'article 6 de la Llei 7/2006 estableix que els professionals col·legiats han d'exercir la seva activitat amb llibertat i independència, servint l'interès dels destinataris i de la societat, d'acord amb les capacitats i habilitats que determina la bona pràctica professional i complint amb les obligacions deontològiques corresponents, i, alhora, regula els requisits d'accés per a exercir una activitat professional titulada:

- No estar en situació d'inhabilitació professional.
- No estar subjecte a cap de les causes d'incompatibilitat i de prohibició establertes per les lleis.
- Complir les normes de col·legiació corresponents.

D'acord amb aquesta Llei l'economista que actuï en l'àmbit de l'Administració ha de complir els requisits anteriors, i ha de tenir en compte que:

- Té el dret i el deure d'actuar segons les normes i les tècniques pròpies del coneixement de la professió, prenent en consideració les experiències pròpies del sector (art. 8).
- Té el dret i el deure de seguir una formació contínua (art. 8).
- Té el deure de cobrir, mitjançant una pòlissa de responsabilitat civil o garantia equivalent, els riscos en què pugui incórrer a causa de l'exercici de la seva professió (art. 9). En aquest sentit, és recomanable que l'economista que vulgui actuar en l'àmbit de l'Administració revisi si la pòlissa de responsabilitat civil que té contractada inclou aquest tipus d'activitat en la seva cobertura.

En l'àmbit de la normativa col·legial, cal tenir en compte que, de conformitat amb les presumpcions d'exercici professional establertes en l'article 17 Estatuts, els economistes que actuïn en els àmbits d'actuació descrits en aquesta Guia n'estan exercint la professió, i, en conseqüència, quedaran inscrits en el Registre de Col·legiats en Exercici.

És important assenyalar que l'incompliment dels deures propis de l'exercici professional o bé l'incompliment de les normes col·legials poden comportar sancions disciplinàries, de conformitat amb el que estableix el títol IX dels Estatuts, en seu de jurisdicció disciplinària.

3. Normes d'actuació deontològiques

Els **Principis deontològics que orienten les actuacions professionals dels economistes** estan destinats a servir com a norma de conducta professional en l'exercici de la professió en qualsevol de les seves modalitats i, per tant, també són d'aplicació a les actuacions descrites en aquesta Guia. No obstant això, cal adaptar aquests principis a les peculiaritats pròpies d'aquest col·lectiu pel servei públic i d'interès general que presten a la societat.

Amb caràcter previ a enumerar les especificitats pròpies de l'aplicació dels principis deontològics en l'activitat d'aquest col·lectiu, recordem quins són els **principis deontològics** que orienten les actuacions dels professionals economistes:

Principi de capacitat professional: l'economista s'esforçarà per estar sempre al dia pel que fa a les tècniques i a la informació necessàries per a l'exercici de la professió, amb èmfasi particular sobre l'especialització escollida. A més, l'economista vetllarà pel prestigi, el respecte i l'ús adequat dels termes, els instruments i les tècniques pròpies de la professió.

Principi de legalitat: l'economista, tant en les seves actuacions professionals com en les conseqüències que se'n derivin, vetllarà sempre pel compliment de les lleis.

Principi de lleialtat: l'economista serà lleial a qui presti els seus serveis professionals i evitarà sempre actituds innobles envers altres professionals. Abans d'exercir una acció penal o reclamació civil en nom propi o de tercers contra un altre company, l'economista ho ha de comunicar a la Junta del Col·legi d'Economistes de Catalunya per si aquesta considera oportuna una mediació entre els companys en conflicte.

Principi d'integritat i veracitat: l'economista s'ha de guiar sempre per la veracitat en els assumptes professionals, amb una conducta íntegra en totes les seves actuacions. És a dir, no alterarà mai el sentit o significat dels temes i materials que estiguin sota la seva responsabilitat, ni de les conclusions que se'n derivin.

Principi d'independència: l'economista ha d'actuar amb criteris d'independència intel·lectual, ja que això constitueix la garantia que els interessos dels clients i de les empreses seran defensats amb objectivitat. L'economista té l'obligació, sigui quin sigui el lloc on desenvolupi la seva activitat professional, de defensar la seva independència pel que fa als criteris emprats per a l'emissió de la seva opinió, i en l'aplicació de les tècniques que li són pròpies d'acord amb les normes i procediments de la professió generalment acceptats, preservant sempre i per sobre de tot la seva autonomia professional.

Principi d'objectivitat: l'economista durà a terme les seves actuacions professionals tractant els fets i, en general, totes les dades d'un assumpte amb criteris objectius.

Principi de confidencialitat: l'economista no divulgarà mai la informació que reculli o rebí en el decurs d'un treball professional. Només estarà eximit d'aquest deure per consentiment exprés del client o per supòsits legals.

Principi de salvaguarda d'informació privilegiada: l'economista no utilitzarà de manera il·legal, en benefici propi o de tercers, la informació obtinguda en el decurs de les seves actuacions professionals.

Principi de consentiment: l'economista requerirà l'autorització escrita de les persones afectades en les actuacions professionals que impliquin algun tipus d'investigació econòmica o financera.

Principi de diligència: l'economista durà a terme la seva feina amb la màxima diligència possible, tenint cura de respondre als estàndards tècnics i professionals.

Principi d'evidència i custòdia: l'economista documentarà degudament i suficientment totes les actuacions que dugui a terme. Aquesta documentació ha de ser ordenada i custodiada, sota la seva responsabilitat, un mínim de cinc anys o, si s'escau, fins a la caducitat legal.

Principi d'equitat: l'economista tindrà el dret a percebre una retribució per les seves actuacions professionals, que s'ajustarà a allò que prèviament s'hagi pactat. La quantitat pactada o establerta al seu moment haurà de respondre raonablement al treball realitzat, així com a les condicions de l'encàrrec i a la capacitat econòmica de les persones involucrades.

A continuació passem a exposar les normes d'actuació de cada principi que han de conèixer i complir els economistes que presten els seus serveis en els diversos àmbits forenses:

Norma d'actuació del principi de capacitació professional: l'economista s'ha d'esforçar per dur a terme una formació continuada que permeti mantenir actualitzats els seus coneixements professionals, tant pel que fa als coneixements inherents a l'actuació professional concreta com pel que fa als aspectes processals d'aquesta. Igualment, cal que únicament accepti els encàrrecs per als quals estigui objectivament capacitada.

Norma d'actuació del principi de legalitat: comporta el dret i l'obligació de rebutjar qualsevol intervenció en cas que incorri en alguna causa d'incompatibilitat o abstenció prevista en la legislació de referència.

Norma d'actuació del principi de lleialtat: comporta l'obligació d'acceptar el càrrec per al qual ha estat designat, a excepció que hi concorri justa causa. Aquesta acceptació suposa que l'economista assumeix implícitament el deure de ser lleial a l'organisme o institució per al qual hagi estat designat així com a la professió a la qual representa, i en conseqüència ha de respectar les normes d'honor i dignitat entre companys i abstenir-se de realitzar qualsevol comportament que pugui suposar infracció o descrèdit.

Sobre la base d'aquesta norma d'actuació, l'economista que renunciï al càrrec o en sigui separat estarà obligat a col·laborar i facilitar tota la informació i documentació necessària al seu substitut.

Norma d'actuació del principi d'independència: comporta el dret i el deure de preservar la seva independència enfront de tota classe d'ingerències, pressions o exigències que la limitin, sigui respecte dels poders públics, econòmics, fàctics o dels seus propis companys o col·laboradors. Per aquest motiu ha de rebutjar les instruccions que, en contra dels seus propis criteris professionals, pretenguin imposar-li qualsevol agent que intervingui en el procediment, cessant en l'assessorament o defensa de l'assumpte que es tracti quan consideri que no pugui actuar amb total independència.

Norma d'actuació del principi de confidencialitat: en aquest cas el deure de confidencialitat genèric s'entén tant la informació que conegui en la realització de la seva actuació professional concreta com d'altra informació que pugui conèixer per raó de la prestació dels seus serveis. Aquest deure roman fins i tot després d'haver cessat en la prestació de serveis.

Norma d'actuació del principi de consentiment: aquesta norma d'actuació suposa una excepció al principi general i, per tant, s'entendrà obtingut el consentiment amb l'acceptació de l'encàrrec, tenint cura d'actuar sempre dins els límits de l'encàrrec i del marge d'actuació que li hagin estat atorgats.

Norma d'actuació del principi de diligència: comprendrà especialment la diligència en matèria processal, tenint cura de respondre als requeriments processals que exigeixi la legislació aplicable a l'actuació concreta.

Norma d'actuació del principi d'equitat: suposa el dret de l'economista a percebre una retribució per les seves actuacions, de conformitat amb la normativa aplicable a cada àmbit d'actuació concret. En els casos en què no s'estableixi cap indicació en el càlcul dels seus honoraris i considerant que l'àmbit forense és un mercat captiu, l'economista actuant aplicarà per al càlcul d'aquests els mòduls/hora que habitualment apliqui en la prestació de serveis en el mercat.

4. Descripció de les actuacions de cadascun dels àmbits d'actuació

a) Actuacions en l'Administració de Justícia (I): pèrit economista

Les actuacions que es poden dur a terme com a pèrit economista en l'Administració de Justícia estan descrites en el quadre núm. I

I. Marc normatiu

- Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil.
- Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal.
- Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial.
- Llei d'enjudiciament criminal.
- Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.
- Reial decret legislatiu 2/1995, de 7 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de procediment laboral.
- Ordre JUS 419/2009, de 17 de setembre, relativa al pagament dels peritatges judicials a càrrec del Departament de Justícia.

II. Descripció general

Podem definir un pèrit com aquella persona amb coneixements específics en un determinat àmbit, a la qual es demana la seva col·laboració perquè valori fets o circumstàncies rellevants relacionats amb l'objecte del procediment corresponent a l'ordre jurisdiccional pel qual hagi estat designat.

Les actuacions pericials poden ser demanades:

De part:

- En fase prejudicial, pel demandant o el querellant¹ o el/s seu/s advocat/s, per a confeccionar informes o dictàmens per acompanyar la demanda o querella.
- Un cop iniciat el procediment judicial, pel demandat o demandant o pel querellant o querellat, per a confeccionar informes o dictàmens per a portar-los al procediment.

D'ofici: un cop s'ha iniciat el procediment: per l'òrgan jurisdiccional o, si és el cas, pel Ministeri Fiscal.

En el marc d'aquesta Guia únicament farem referència a les actuacions pericials designades pel jutge, sens perjudici que gran part de les indicacions realitzades puguin servir en la resta de casos.

En el procediment civil i, en general, també en el procés penal, la feina que ha de desenvolupar un pèrit consta de dues parts, la primera consisteix en la realització de l'encàrrec pericial encomanat, i la segona, en l'exposició oral davant les parts i el jutge de les conclusions obtingudes. Aquesta segona part inclou no només la compareixença i l'explicació de l'informe pericial sinó que, en molts casos, també inclou la resposta sobre preguntes o aclariments de diversos aspectes de l'informe elaborat.

Es podrien sintetitzar les principals tasques en:

Fase prèvia:

- Acceptació de l'encàrrec al jutjat. En cas que concorri alguna de les causes d'abstenció que s'assenyalen a continuació, el pèrit haurà de posar en coneixement del jutge aquest extrem i indicar que no pot acceptar el càrrec.
- Examen de la documentació, anàlisi de la tasca que s'ha de fer, estudi dels antecedents, fotocòpia dels folis de les actuacions necessaris per dur a terme la pericial i revisió del volum de feina.
- Sol·licitud de la provisió de fons raonable per començar a treballar. Per a calcular l'import s'ha de tenir en compte tant el temps de dedicació en la fase prèvia, en la fase d'actuacions, així com en la fase final, la complexitat de l'assumpte, la importància econòmica de l'assumpte del litigi... És aconsellable que la provisió de fons sigui al més ajustada possible a la provisió dels honoraris finals i les despeses que es puguin ocasionar amb motiu de la pericial.

¹ En el procediment penal cal distingir entre aquestes dues figures en tant que el querellant s'institueix com a part del procediment penal i per tant la llei l'autoritza a designar un pèrit; mentre que el denunciador tan sols posa en coneixement de l'autoritat uns fets presumptament delictius, sense constituir-se'n com a part, i per tant queda al marge del procediment sense opció de proposar cap mitjà de prova, sens perjudici que posteriorment decideixi instituir-se'n com a part.

La LECr no estableix res amb relació a la provisió de fons, sinó que únicament fa referència a l'obligació de les parts de satisfer els honoraris dels pèrits que intervinguin a instància d'aquestes (art. 121 LECr). En aquest sentit l'article 485 estableix que el jutge facilitarà als pèrits els mitjans materials necessaris per a realitzar la prova encomanada, per aquest motiu, es pot entendre que aquests mitjans inclouen la sol·licitud d'una provisió de fons i s'aplica per analogia el que estableix la LEC.

Pel que fa al moment de sol·licitud de la provisió de fons, la LEC disposa que un cop s'ha efectuat el nomenament del pèrit sol·licitat per una de les parts o per ambdues (art. 342 LEC), el pèrit designat en els tres dies següents a comptar des de la seva acceptació podrà sol·licitar-la. El tribunal haurà de pronunciar-se sobre la provisió i en cas que l'accepti, la part o les parts que hagin sol·licitat la prova pericial hauran d'abonar en el termini de cinc dies la quantitat fixada pel jutge a partir de la sol·licitud del pèrit al Compte de Dipòsits i Consignacions del Tribunal, i en cas que no ho facin, el pèrit quedarà eximit d'emetre el dictamen i es procedirà a nomenar un nou pèrit.

En cas que el pèrit hagués estat designat de comú acord per les parts, o amb l'aquiescència d'una part envers el pèrit proposat per l'altra, i una d'elles no hagués ingressat la part corresponent a la provisió de fons que li correspongui, l'òrgan jurisdiccional oferirà a la part que hagués efectuat l'ingrés la possibilitat d'abonar la quantitat pendent o recuperar l'import dipositat. Si és dona aquest darrer cas, no es realitzarà la prova.

Fase d'actuacions:

- Confecció de l'informe o realització de l'actuació pericial. És possible que per dur a terme l'encàrrec s'hagin de mantenir diverses reunions o contactes telefònics amb les parts o els seus advocats.
- Revisió a fons de l'esborrany i proposta de modificacions sobre aquest.
- Preparació del dictamen definitiu.

Fase final:

- Lliurament de l'informe al jutjat.
- Compareixença davant del Tribunal i, si escau, exposició de l'informe, resposta a les preguntes plantejades per les parts i/o el jutge.

En qualsevol cas, per poder assolir un major coneixement sobre les tasques a fer i dels aspectes processals, és recomanable atènyer-se al que estableix la legislació processal corresponent.

Causas d'abstenció i recusació: en general i per a tots els ordres jurisdiccional, són causes d'abstenció, i si és el cas, de recusació, les que estableix la legislació processal i que es recullen en el quadre núm. 3.

Quadre núm. 3. Causes d'abstenció i recusació (art. 219 LOPJ i 124 LEC)

- El vincle matrimonial o situació de fet assimilable i el parentiu per consanguinitat o afinitat dins del quart grau amb les parts o amb el representant del Ministeri Fiscal.
- El vincle matrimonial o situació de fet assimilable i el parentiu per consanguinitat o afinitat dins del segon grau amb el lletrat o el procurador de qualsevol de les parts que intervinguin en el plet o la causa.
- Ésser o haver estat defensor judicial o integrant dels organismes tutelats de qualsevol de les parts o haver estat sota la cura o la tutela d'alguna d'elles.
- Estar o haver estat denunciat o acusat per alguna de les parts com a responsable d'algun delictes o falta, sempre que la denúncia o l'acusació haguessin donat lloc a la incoació d'un procediment penal i aquest no hagués finalitzat per sentència absoluta o interlocutòria de sobreseïment.
- Haver estat sancionat disciplinàriament en virtut d'expedient incoat per denúncia o a iniciativa d'alguna de les parts.
- Haver estat sancionat disciplinàriament en virtut d'expedient incoat per denúncia o a iniciativa d'alguna de les parts.
- Haver estat defensor o representant d'alguna de les parts, haver emès dictamen sobre el plet o la causa com a lletrat o haver-hi intervingut com a fiscal, pèrit o testimoni.
- Ser o haver estat denunciant o acusador de qualsevol de les parts.
- Tenir un plet pendent amb alguna de les parts.
- Amistat íntima o enemistat manifesta amb qualsevol de les parts.
- Tenir interès directe o indirecte en el plet o la causa.
- Haver donat anteriorment sobre el mateix assumpte dictamen contrari a la part recusant, ja sigui en el marc del procediment o fora d'aquest.
- Haver prestat serveis com a pèrit al litigant contrari o ser-ne dependent o soci.
- Tenir participació en societats, establiments o empreses que siguin part del procés.

Concretament per a l'ordre penal, l'article 464 de la LECr estableix que no podran dur a terme l'informe pericial els pèrits que no estiguin obligats a declarar com a testimonis segons el 416, per tant, en aquest ordre, són causes d'abstenció:

Quadre núm. 4. Causes d'abstenció i recusació en l'ordre penal (416 LECr)

- Ser parents del processat en línia directa, tant ascendent com descendent, és a dir, pares, avis, fills, néts, etc.
- El cònjuge.
- Els germans, consanguinis i uterins.
- Els parents laterals consanguinis fins al segon grau civil.
- Els fills naturals respecte de la mare, en tot cas; i respecte del pare, quan haguessin estat per ell reconeguts, així com la mare i el pare en iguals casos (remissió art. 261.3 LECr).

Responsabilitat: sens perjudici de la responsabilitat per l'incompliment dels deures propis de l'exercici professional o per l'incompliment de les normes col·legials, el pèrit respondrà civilment dels danys i perjudicis que hagi pogut causar a les parts com a conseqüència de la seva actuació professional, i penalment, respondrà per fals testimoni (art. 458 a 460 CP) en cas que en el seu informi falti a la veritat o alteri els fets, silenciï fets o altres dades rellevants. Per aquest motiu és aconsellable que en l'informe pericial es defineixi de manera clara i precisa l'abast de la feina realitzada, les limitacions trobades i els procediments aplicats.

III. Principals tipus d'actuacions

En cada ordre jurisdiccional es regulen els procediments en què es pot nomenar un pèrit, quines poden ser les seves actuacions i en quin moment processal es poden realitzar. Amb caràcter general les actuacions són les descrites en el quadre núm. I.

Els tipus d'informe que realitzarà l'economista designat com a pèrit per actuar davant l'Administració de Justícia poden ser, entre d'altres els següents:

1. Informe pericial comptable o prova de llibres.
2. Informe de càlcul d'indemnitzacions.
3. Informe de tipus financer - bancari.
4. Informe de repartiment de patrimonis en dret de família.
5. Informe de valoració d'empresa o parts d'empresa.
6. Informe de pla de viabilitat.

En tot cas, el contingut del dictamen haurà de contenir, com a mínim:

- Identificació del pèrit i la seva qualificació professional.
- Identificació del procediment per al qual es realitza la pericial així com l'acceptació del càrrec de pèrit i la data.
- Les qüestions sobre les quals versa el dictamen, amb separació de cadascuna d'elles i les conclusions a les quals es vol arribar.
- Els antecedents documentals que s'han tingut en compte, tant processals com extraprocessals.
- Si escau, les actuacions de comprovació de llocs, coses i/o persones; les parts que hi varen assistir; i quina va ser la seva intervenció.
- Les operacions de comprovacions de dades i d'anàlisi per a l'obtenció de resultats.
- Les respostes a cadascuna de les qüestions que se li han efectuat i les conclusions a les quals s'hagi arribat. En cas que alguna qüestió no s'hagi pogut contestar s'ha de fer constar aquest extrem en l'informe.
- Si les parts ho varen sol·licitar: les mesures per a la resolució del litigi, la valoració dels danys o de l'import de la reparació, o del rescabament dels perjudicis.
- Manifestació del pèrit on consti que ha actuat amb l'objectivitat requerida, prenent en consideració tant els aspectes afavoridors com els susceptibles de poder causar perjudicis a les parts, i que coneix les sancions penals que li serien aplicables si incorregués en incompliment del seu deure com a pèrit.
- És aconsellable que en la confecció de l'informe s'eviti incloure en excés cites literàries així com tecnicismes innecessaris i, sempre que sigui possible, les fórmules.

Ordre jurisdiccional civil: per raó de la quantia del plet, la LEC disposa dos tipus de procediments declaratius: el procediment ordinari i el verbal (art. 248 i seg. LEC). Cadascun dels procediments es troben regulats en els títols II i III respectivament del llibre II de la citada llei, tot i que els aspectes relatius a la prova estan regulats en seu de procediment ordinari i són també aplicables al procediment verbal (art. 445 LEC).

Ordre jurisdiccional penal: en la jurisdicció penal hi ha dues fases diferenciades dins del procediment: la fase instructora i la fase enjudiciadora.

- Fase instructora: en aquesta fase, qui acorda la pràctica de la prova pericial i designa els pèrits és el jutge. La LECr preveu que la prova pericial, en l'ordre penal, sigui practicada per dos pèrits (art. 459 LECr).
- Fase de judici oral: en aquesta fase és el Ministeri Fiscal l'encarregat d'acordar la pràctica de la prova pericial i la designació dels pèrits.

Ordre jurisdiccional contenciós administratiu: la pràctica de la prova es troba regulada als articles 60 i 61 de la LJCA. Cal destacar que la prova es realitzarà segons el que s'estableix per a la pràctica de la prova en el procediment civil ordinari, amb l'única diferència que el termini per a proposar la prova serà de 15 dies i de 30 per practicar-la. El jutge o el tribunal, podrà acordar, d'ofici, la pràctica de la prova (art. 61.1 LJCA).

Ordre jurisdiccional laboral: segons el que preveu l'article 95.1 RDLPL, l'òrgan jurisdiccional podrà designar un pèrit en el moment del judici o finalitzat aquest i abans d'emetre sentència.

IV. Observacions i recomanacions a l'hora de minutar

Per tal de quantificar els honoraris, l'economista actuant, amb caràcter general, haurà de tenir en compte:

- El temps invertit.
- La urgència i l'especialització exigides.
- La utilització de tècniques específiques.
- La dificultat o complexitat de l'encàrrec, així com el grau de responsabilitat assumit.
- La intensitat de la dedicació.

És recomanable detallar la minuta, indicant un desglossament de les activitats realitzades i del temps invertit en cada activitat concreta, per poder justificar l'import en cas d'impugnació dels honoraris per excessius o indeguts.

En tot procediment, sigui quina sigui la jurisdicció, la part proponent de la prova pericial practicada és l'obligada al pagament dels honoraris meritats pel pèrit, sens perjudici que aquesta part pugui repercutir-los en l'altra si aquesta darrera és la condemnada a costes. En cas que el peritatge hagi estat proposat per ambdues parts, cadascuna assumirà els honoraris i despeses de la prova que hagi proposat i s'hagi practicat. En l'àmbit d'aquesta guia, quan la perícia ha estat encarregada pel jutge, els honoraris meritats pel pèrit aniran a càrrec de l'Administració de Justícia.

En l'ordre penal, tant en la fase instructora com en la fase de judici oral, els pèrits hauran d'esperar al final del procés per conèixer el pronunciament sobre costes que disposi el jutge en la sentència.

El dret dels pèrits de percebre honoraris, segons l'article 1967.1 Cc, prescriu als tres anys a comptar des del moment de l'aportació del dictamen al jutjat o des de la ratificació i resposta a les preguntes plantejades per la part, és a dir, des del moment en què finalitza la seva actuació. Tot i això, en els casos en què el pèrit hagi d'esperar al pronunciament sobre costes, fins que la sentència no sigui ferma, no podrà exigir al que sigui el condemnat a costes el pagament de la factura d'honoraris i despeses.

Cal fer una menció específica de la regulació continguda en l'Ordre JUS 419/2009, de 17 de setembre, relativa al pagament dels peritatges judicials a càrrec del Departament de Justícia, que és d'aplicació als peri-

tatges realitzats davant òrgans judicials amb seu a Catalunya, el cost dels quals pugui correspondre assumir al Departament de Justícia, que serà en els casos que es detallen en el quadre núm. 5. En virtut d'aquesta Ordre, el Col·legi d'Economistes de Catalunya ha de posar a disposició de l'Administració de Justícia el llistat de pèrits economistes disposats a actuar quan es doni alguna de les circumstàncies que es descriuen a continuació:

Quadre núm. 5: Àmbit jurisdiccional penal	En la resta d'àmbits jurisdiccionals
<ul style="list-style-type: none"> • Quan es declaren les costes d'ofici. A banda dels supòsits de declaració expressa de costes d'ofici, s'entenen també declarades d'ofici quan es dicta interlocutòria d'arxivament de les actuacions o de sobreseïment lliure o provisional sense pronunciament exprés. • Quan hi ha diverses persones condemnades a costes i una d'elles és titular del dret d'assistència jurídica gratuïta o se'n declara la seva insolvència. • Quan la part condemnada a costes és titular del dret d'assistència jurídica gratuïta o és declarada insolvent. • Quan hagin estat acordats d'ofici pel jutge o jutgessa; pel tribunal o a instància del Ministeri Fiscal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Quan la part condemnada a costes és titular de dret d'assistència jurídica gratuïta. • Quan no hi ha cap pronunciament exprés sobre les costes i la persona titular del dret a l'assistència jurídica gratuïta no ha obtingut cap quantitat en el plet o bé ha obtingut una quantitat inferior al triple de l'import de les costes causades en la seva defensa. • Quan no hi ha pronunciament exprés sobre les costes i la persona titular del dret a l'assistència jurídica gratuïta ha vençut en el procediment, però el que ha obtingut és inferior al triple de l'import de les costes causades en la seva defensa.

En els casos assenyalats en el quadre anterior, el Departament de Justícia pot avançar el pagament dels peritatges, d'acord amb el procediment establert en l'article 6 de l'Ordre esmentada i d'acord amb els criteris que s'exposen a continuació:

- a) Que el pèrit hagi lliurat el seu informe a l'òrgan judicial o, si escau, al Ministeri Fiscal.
- b) Que l'import dels honoraris del pèrit sigui una quantitat compresa dins els intervals establerts en l'annex de l'Ordre. Cal tenir en compte que, dins els intervals marcats, les gerències i els serveis territorials de l'Administració de Justícia podran valorar i instar la reducció de les minuts atenent a la dificultat del dictamen pericial.
- c) Que en els preus fixats s'inclou l'IVA i la resta d'impostos que li siguin aplicables així com totes les despeses que hagi comportat l'emissió del dictamen pericial.
- d) Que el Departament de Justícia en cap cas no abonarà provisions de fons als pèrits designats.

No obstant això, el Departament de Justícia pot autoritzar el pagament avançat de peritatges la minuta dels quals superi les quantitats assenyalades en l'annex esmentat. Aquests supòsits han de reunir un o més dels requisits següents:

- Que el peritatge consisteixi en la valoració d'un nombre elevat d'objectes i aquesta valoració resulti especialment complexa.
- Que per a realitzar el dictamen pericial calgui utilitzar mitjans i aquests siguin especialment costosos i no es puguin entendre com habituals,
- Que, atesa la naturalesa de l'objecte del dictamen, aquest comporti una especial complexitat i/o no sigui possible ni per analogia incloure l'objecte del dictamen en cap de les categories i preus establerts en l'annex.

En els casos descrits, el pèrit ha de trametre necessàriament a les gerències o als serveis territorials del Departament de Justícia que corresponguin una previsió del cost econòmic del peritatge perquè sigui aprovat prèviament, que ha d'incloure, en tot cas, el temps previst per a realitzar el peritatge i la valoració del cost/hora; les despeses extraordinàries necessàries per a fer-lo i una còpia de la resolució judicial o de la disposició del Ministeri Fiscal per la qual se li encarrega el peritatge.

Els pèrits que actuïn en el marc de l'Ordre hauran d'iniciar la tramitació del pagament en un termini màxim de tres mesos des del lliurament del dictamen pericial. Superat aquest termini, el pèrit haurà d'esperar que el procediment judicial finalitzi mitjançant una resolució ferma per poder reclamar; si escau, el pagament del peritatge al Departament de Justícia.

b) Actuacions en l'Administració de Justícia (II): administrador judicial

Les actuacions que es poden dur a terme davant l'Administració de Justícia com a administrador judicial són les descrites en el quadre núm. 2.

I. Marc normatiu

- Codi civil.
- Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil.
- Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal.
- Llei d'enjudiciament criminal.
- Reial decret legislatiu 2/1995, de 7 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de procediment laboral.

II. Descripció general

Podem definir l'administrador judicial com el mandatari encarregat, per decisió judicial, d'administrar el patrimoni d'altri i exercir, si escau, funcions d'assistència i vigilància en la gestió d'aquests béns. Aquest mandat suposa l'exercici d'una sèrie d'actuacions que es concreten segons el tipus d'administració encomanda pel jutge.

Són diversos els supòsits que poden donar lloc a l'adopció d'una administració judicial en els diversos ordres jurisdiccionals. Davant la dispersió normativa en què es pot trobar la figura de l'administració judicial és recomanable que en cada cas concret s'estudiï la normativa específica. Pel seu ampli caràcter resulta complicat establir una classificació d'obligacions, però amb caràcter general podem dir que la seva màxima funció no és únicament conservar el patrimoni a càrrec seu sinó fer-lo produir en el sentit que amb la gestió d'aquest s'obtinguin beneficis, fruits o rendes.

Les tasques a dur a terme, amb caràcter general, són les següents:

- Acceptació de l'encàrrec: en cas que concorri alguna de les causes d'abstenció de les assenyalades anteriorment, l'economista haurà de comunicar al jutjat aquest extrem i indicar que no pot acceptar el càrrec.
- Presa de possessió per donar a conèixer a les persones o entitats que hi puguin estar interessades l'estat d'administració judicial en què es troben els béns. Aquesta comunicació pot ser sol·licitada personalment per l'administrador o per mitjà del jutjat.
- Si escau, prestació de fiança: hi ha casos en què la Llei no estipula aquesta obligació, com ara en el procés laboral o bé en l'administració de béns hipotecats, mentre que en altres casos es tracta d'un requisit de compliment obligatori, com en la divisió de patrimonis o bé per acord de les parts o decisió judicial. La quantia de la fiança haurà de ser proporcionada al valor dels béns objecte d'administració i suficient per a cobrir les possibles responsabilitats derivades dels danys i perjudicis d'una mala gestió. En la majoria de casos és suficient amb l'acreditació que el professional disposa de la pòlissa de responsabilitat civil.
- Depenent del tipus d'administració, inscripció del nomenament en el Registre de la Propietat o en el Registre Mercantil, per posar en coneixement de terceres persones la situació d'administració judicial.
- Segons el tipus d'administració, emissió d'un informe inicial de situació econòmica i física i presentació d'aquest al jutjat, conjuntament amb el rebut de la pòlissa de responsabilitat civil per si és exigida per l'empresa o per l'administrat, o bé visita inicial a l'empresa o persona que s'ha d'administrar. En aquest darrer cas es recomana que sigui per sorpresa, per tal de poder realitzar una inspecció ocular de les instal·lacions, les existències i els actius. Depenent del cas concret i quan sigui possible és recomanable fer fotografies de qüestions, aspectes o béns susceptibles de ser modificades. Fins i tot, en cas de conflicte, es recomana realitzar un inventari amb la presència de testimonis, com ara secretaris o oficials de jutjat o bé davant notari. Es pot nomenar persones de contacte dins l'empresa (apoderats/des).
- Procediment de treball periòdic: cal que l'administrador judicial presenti un estat de comptes trimestral o mensual així com un resum de la feina realitzada. Igualment, ha de notificar qualsevol tipus d'incidència o trava que pugui afectar la seva feina i, en tot cas, sol·licitar autorització judicial o dels interventors per a la venda d'actius necessaris per a la continuïtat de l'empresa.
- Finalització de l'administració: pot donar-se per diverses causes, bé perquè qui l'hagués demanat notifiqui al jutjat la consecució dels seus objectius; bé perquè el jutjat comuniqui el cessament de l'administrador per fina-

lització de la situació que justificava la seva tasca; bé perquè l'administrador presenti el compte final. En qualsevol dels casos, haurà de retre comptes de la seva gestió.

Responsabilitat: sens perjudici de la responsabilitat per l'incompliment dels deures propis de l'exercici professional o per l'incompliment de les normes col·legials, l'administrador judicial té el deure de conservació del patrimoni o del bé administrat; ha d'actuar en tot moment amb la diligència deguda i, en els casos en què calgui, té el deure de guardar secret. L'especulació o l'obtenció de rendiments irregulars que poguessin produir un risc per negligència o mala gestió, suposaran la destitució de l'administrador i l'exigència de responsabilitat civil per rescabalar els danys i perjudicis que hagi pogut causar.

En ser un mandatari del jutge, se li apliquen per analogia les normes del mandat regulades a l'article 1.725 del CC, i, per tant, serà responsable en cas que traspassi els límits que el jutge li hagi marcat per a la seva actuació. El problema es dona en el fet que en molts casos el mandat judicial mai no és específic sinó genèric i l'administrador acostuma a tenir un ampli marge d'autonomia per poder prendre decisions i amb caràcter posterior, el jutge és qui ratifica una actuació ja realitzada. Per aquest motiu, és responsable en els casos en què traspassi els límits que el jutge li ha marcat per a la seva actuació.

A manca d'una regulació legal expressa, el marc general de la responsabilitat dels administradors judicials és el principi general per culpa o negligència, regulat a l'article 1.902 del CC, si bé, en casos en què l'administrador actuï de forma poc diligent o dolosa, es podrien demanar responsabilitats per la via penal en casos de desobediència, suborn, delictes societaris, adopció d'acords perjudicials, apropiació indeguda, frau a Hisenda o a la Seguretat Social, etc.

Causas d'abstenció i recusació: les recollides en la legislació processal per als pèrits i que s'assenyalen en el quadre núm. 3.

III. Principals tipus d'actuacions

En la legislació processal es regulen diverses actuacions que poden dur a terme els administradors judicials:

-) :
 - **Procés d'execució:** Fase d'embargament (art. 630 a 633; 727 com a mesura cautelar específica); fase de constreyniment (art. 676 a 680); execució de béns hipotecats o pignorats (690).
 - **Divisió de patrimonis:** regulada als articles 790 a 805 i 809.
 - **Administracions substitutòries:** com és el cas de l'administració de béns de l'absent (art. 184 Cc); l'administració en cas que l'usufrutuari no presti fiança (494 Cc);
- b) **Ordre penal:** regulada als articles 601 i seg. de la LECr.
- c) **Ordre laboral:** regulada a l'article 254 del RDLPL.

a) Ordre civil

Procés civil d'execució

- **Administració judicial com a mesura de garantia:** s'estableix aquesta figura com una mesura per a garantir un futur embargament, de manera que es conservin els béns perquè siguin liquidats posteriorment. El nomenament s'inscriu, quan sigui procedent, en el Registre Mercantil, i si hi ha béns immobles afectats, també en el Registre de la Propietat. En els casos en què es tracti d'administració judicial d'empreses, l'administrador pot actuar conjuntament amb l'administració existent o bé substituir completament l'òrgan d'administració de l'empresa. En aquest darrer cas si hi ha interventors, cal que l'administrador els informi amb caràcter previ a la venda o al gravamen de béns, i a continuació n'informi el jutge, que és qui decideix. La finalització té lloc en el moment en què es pacti i és en aquest moment que l'administrador ha de retre comptes de la seva gestió.
- **Administració per al pagament:** aquest tipus d'actuació pot ser consecutiva a l'administració acordada en garantia de l'embargament però també pot ser acordada de manera independent. L'objectiu és satisfer un

crèdit a través del lliurament al creditor d'algun o alguns dels béns embargats perquè rescabali el seu crèdit amb els fruits i les rendes que aquells van generant, en lloc de procedir a subhastar-los, a vendre'ls o a l'adjudicació directa en pagament del deute.

El desenvolupament de l'administració és, a grans trets, l'assenyalat en la descripció general d'aquest capítol (punt ii), tot i que cal destacar que la confecció d'un inventari sobre els béns que s'han d'administrar és un requisit previ abans d'iniciar la tasca.

Aquesta administració es manté el temps necessari perquè el creditor cobreixi amb el pagament dels productes dels béns les quantitat que se li deuen. La rendició de comptes es realitzarà amb la periodicitat acordada i, en tot cas, haurà de retre comptes quan finalitzi l'encàrrec. D'acord amb el que estableix l'article 680, un cop satisfets els imports, els béns passaran de nou al deutor, excepte en dos casos:

- Quan l'executat abona el que resta del deute.
 - Quan l'executant no aconsegueixi obtenir la satisfacció del deute per mitjà de l'administració i sol·licita al Tribunal la finalització d'aquesta, la rendició de comptes i que es procedeixi a la realització forçosa.
 - **Administrador judicial en l'execució de béns hipotecats o pignorats:** el creditor pot sol·licitar l'administració o possessió interina d'aquest tipus de béns un cop finalitzat el termini de 10 dies des del requeriment del pagament o des de l'acord d'execució. Un cop acordada l'administració judicial, si l'immoble està ocupat, cal notificar a l'ocupant que queda obligat a efectuar a l'administrador els pagament que fins al moment feia al propietari.
- Aquest tipus d'administració pot finalitzar:
- Pel transcurs de dos anys per a la hipoteca immobiliària o pel transcurs d'un any per a la hipoteca mobiliària o naval. Els terminis poden ser prorrogats pel jutge.
 - En cas que s'hagués sol·licitat la convocatòria de subhasta, quan es realitzi l'adjudicació al millor postor o quan el creditor en demani l'adjudicació.
 - Quan l'executant hagi realitzat el pagament del seu crèdit, interessos i costes, per mitjà dels fruits i les rendes.
 - Quan l'executat hagi pagat el que resta del deute.

Pel que fa la rendició de comptes, segueix el procediment habitual exposat amb caràcter general en l'administració per al pagament.

Divisió de patrimonis en l'àmbit civil: es preveu aquesta possibilitat tant per a la liquidació del règim econòmic matrimonial (806 i seg. LEC) com per la divisió per via judicial del cabdal hereditari.

- **Administrador del cabdal hereditari:** té la finalitat de preservar el patrimoni del causant mentre el comptador realitza les operacions divisòries del cabdal relicte i l'interventor realitza el seu inventariat. Les seves funcions seran l'administració, la custòdia i la conservació del cabdal relicte.

Un cop realitzat l'inventari, el tribunal determinarà si és procedent o no el nomenament d'un administrador. Les normes d'administració del cabdal vénen determinades pel que hagi establert el testador i, de manera supletòria, pel que estableix l'article 795 de la LEC. L'administrador ha de prestar caució suficient per respondre dels béns que se li entreguin. L'import és fixat pel tribunal, tot i que els hereus i legataris de part al·quota poden dispensar l'administració de l'obligació de prestar caució.

En cas que hi hagi béns immobles, se n'ha d'inscriure el nomenament en el Registre de la Propietat i a continuació l'administrador ja pot iniciar les tasques de conservació i de gestió. Pel que fa a la conservació caldrà que dugui a terme tant les reparacions ordinàries per a la conservació dels béns, com les extraordinàries. En aquest darrer cas, ha de posar en coneixement del jutjat que convocarà els interessats a comparèixer i resoldrà atenent a les circumstàncies del cas.

Pel que fa a la gestió, ha de conservar el cabdal relicte i procurar que aquest doni les rendes, fruits o productes que correspongui, amb el límit que no pot gravar ni alienar els béns inventariats. Únicament pot proposar al tribunal la venda dels béns, prèvia audiència dels interessats, quan aquests puguin deteriorar-se; siguin béns de difícil o costosa conservació; quan es tracti de fruits l'alienació dels quals sigui necessària per al pagament de deutes o per a cobrir altres aspectes de l'administració de l'herència. Les quantitats obtingudes en l'administració del cabdal han de ser posades a disposició del jutge sense dilació i únicament en pot retenir les quantitats necessàries per a cobrir les despeses ordinàries.

En funció dels poders que li hagin atorgat els hereus o legataris de part al·quota, l'administrador ha de representar l'herència en tots els plets que es promoguin o estiguessin pendents a la mort del causant.

La rendició de comptes té lloc quan finalitza la intervenció del cabdal relicte i està regulada en els articles 799 i 800 LEC. Generalment, de manera periòdica ha de presentar els comptes que justifiquin la seva gestió davant el jutge. La periodicitat estarà determinada pel que s'hagués pactat. Finalitzada l'administració o quan l'administrador cessi en el seu càrrec, ha de retre un compte final.

- **Liquidació del patrimoni conjugal:** davant la manca de regulació específica, per a liquidar el règim econòmic matrimonial s'apliquen per analogia les regles per a l'administració del cabdal hereditari exposades en l'apartat anterior.

Administracions substitutòries: en els casos d'administració de béns de l'absent (art. 184 Cc); l'administració per al cas que l'usufructuari no presti fiança (494 Cc);

- **Administració dels béns de l'absent:** té la finalitat d'administrar i conservar els béns i el patrimoni de la persona que ha estat declarada absent.

En els casos en què el jutge així ho estableixi ha de prestar garantia suficient i, en tot cas, ha de realitzar un inventari dels béns mobles i descriure els immobles seguint les normes generals d'administració regulades a la LEC.

- **Administració per al cas de l'usufructuari que no presti fiança:** es dona quan l'usufructuari entra en el gaudi dels béns sense prestar la fiança exigida pel propietari.

b) Ordre penal: està regulada tant a la LECr com a la LEC i pot ser acordada en diversos moments:

- **Com a mesura cautelar:** l'òrgan instructor ha d'adoptar les mesures cautelars necessàries per a impedir la continuïtat de l'activitat delictiva. A manera d'exemple, l'article 129 del Codi Penal preveu la possibilitat d'intervenir l'empresa per a salvaguardar els drets dels treballadors o dels creditors el temps necessari, no superior a cinc anys.
- **Com a assegurança del compliment de responsabilitats pecuniàries:** l'article 589 LECr preveu la possibilitat d'embargar béns suficients per a assegurar el compliment de futures responsabilitats pecuniàries.
- **Com una mesura accessòria a la pena:** l'article 129 del Codi Penal regula la intervenció judicial de l'empresa, per mitjà de qual el jutge mateix designa un administrador o un interventor que serà l'encarregat de la gestió directa de l'empresa.
- **Com a conseqüència de l'execució de forçosa de responsabilitats pecuniàries:** en cas que el processat resulti obligat a complir obligacions patrimonials i aquestes no siguin acomplertes de manera voluntària, es podrà nomenar un administrador judicial.

c) Ordre laboral: es troba regulada a l'article 254 del RDLPL. Pot acordar-se quan per la naturalesa dels béns i drets embargats sigui necessari. En aquests casos, les parts tenen llibertat per a decidir com ha de ser l'administració, el règim d'actuació, si l'administrador ha de prestar fiança o no. En cas que no hi hagi pacte entre les parts, és el jutge qui estableixi el règim de l'administració. Amb caràcter supletori s'apliquen els preceptes de la LEC per a situacions afins, com la remuneració i la rendició de comptes.

IV. Observacions i recomanacions a l'hora de minutar

La retribució dels administradors ha de ser concorde amb el cabal administrat, la feina que s'hagi de desenvolupar i la responsabilitat assumida; no obstant això, no hi ha un criteri legal uniforme per a calcular els honoraris. En determinats casos l'import dels honoraris de l'administrador queda sotmès al conveni de les parts, i en d'altres, és la normativa aplicable la que estableix el criteri per a calcular-lo:

Procés d'execució de la LEC: queda sotmès al conveni entre les parts. No es regula el procediment a seguir en cas que no s'arribi a un acord.

Administració del cabdal hereditari: l'administrador percep el 2% sobre el producte líquid de la venda de fruits i béns inclosos en l'inventari; l'1% sobre el producte líquid de la venda de béns arrels i valors de qualsevol espècie; el 0,5% sobre la venda d'efectes públics, i, per últim, sobre la resta d'ingressos que hi hagi en l'administració per conceptes diversos als anteriors, el 4%, considerant els productes del cabdal i el treball que l'administració suposi.

Procés penal: és el jutge qui fixa l'import que percep l'administrador. En cas que no existeixi es fixen uns percentatges retributius establint un 1% respecte el producte líquid de la venda de fruits i un 5% pel producte líquid de l'administració d'altre tipus de béns.

Aquests sistemes no resolen determinats problemes, com ara quin és el procediment que s'ha de seguir en cas que no hi hagi acord entre les parts o què s'ha de fer en els casos en què no es vinguin els béns o si no hi haguessin productes líquids a l'administració. En aquests supòsits, la LEC estableix, en l'article 242.5, que cal atènyer-se al que estableixi l'Estatut professional de l'administrador. Tanmateix, la Llei 25/2009, de 22 de desembre, de modificació de diverses lleis per a la seva adaptació a la Llei sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici prohibeix als col·legis professionals establir honoraris orientatius ni cap altra recomanació, directriu, norma o regla sobre honoraris professionals; per aquest motiu, es recomana consultar al jutge quin és el criteri que s'ha de fer servir per a calcular la remuneració.

El moment de cobrament dels honoraris és, generalment, un cop finalitzada l'administració, tot i que, si així es pacta, també es poden rebre provisions periòdiques com a bestretes a compte de la remuneració definitiva.

El dret dels administradors de percebre honoraris, aplicant per analogia el que disposa l'article 1967.1 Cc, prescriu als tres anys a comptar des del moment en què finalitza la seva actuació.

c) Actuacions en l'Administració de Justícia (III): administrador concursal

I. Marc normatiu

- Llei 22/2003, de 9 de juliol, concursal, reformada pel Reial decret llei 3/2009, de 27 de març.
- Reial decret 1860/2004, de 6 de setembre, pel qual s'estableix l'aranzel dels drets dels administradors concursals.

II. Descripció general

Podem definir a l'administrador concursal com aquell professional designat pel jutge per a dur a terme, sota les seves indicacions, les diverses actuacions de les diferents fases de què consta el procediment concursal.

Poden ser administradors concursals els col·legiats que compleixin el que estableix l'article 27 LC i per tant, disposin d'una experiència professional de, com a mínim, cinc anys d'exercici efectiu.

En funció del passiu de l'empresa, el jutge pot nomenar un o tres administradors concursals:

- Passiu inferior a 10 milions d'euros → procediment abreujat. Es designa un administrador concursal, que podrà ser un economista, advocat, titulat mercantil o auditor de comptes que compleixi els requisits subjectius recollits a l'article 27 LC.
- Passiu superior a 10 milions d'euros → es designen tres administradors concursals: un creditor que sigui titular d'un crèdit ordinari o amb privilegi general que no estigui garantit; per a l'activitat jurídica, un advocat; per a l'activitat econòmica: un economista, titulat mercantil o auditor de comptes, amb cinc anys d'experiència professional.

En aquests casos, les funcions s'exerceixen de manera col·legiada i les decisions s'adopten per majoria. La Llei preveu que, en cas que únicament estiguessin exercint el càrrec d'administrador concursal dos dels tres membres de l'administració concursal i mentre es mantingui aquesta situació, l'actuació dels administradors concursals haurà de ser mancomunada. És potestat del jutge atribuir competències específiques a algun dels seus membres, per tant, caldrà atènyer-se a la casuística pròpia de cada procediment concursal.

La feina varia en funció de cada cas, tenint en compte sempre les diferents situacions en què es pot trobar un administrador concursal per indicació del jutge. Pot ser que s'atorgui a l'administrador capacitat d'intervenció de les facultats d'administració i disposició del deutor o bé se li atorgui capacitat de substitució de les facultats esmentades. En el primer cas, l'administrador concursal ha d'autoritzar o donar la seva conformitat als actes del deutor; mentre que en el segon cas és l'administrador concursal qui pren directament les decisions. Aquest darrer cas és el que es dona amb més freqüència en els casos de concurs necessari.

Amb caràcter general, la feina que ha de dur a terme l'administrador concursal és la següent:

- Acceptació del càrrec (art. 29 LC): un cop designat, l'administrador concursal s'ha de personar al jutjat corresponent per manifestar si accepta o no l'encàrrec, en el termini dels 5 dies següents a comptar des de la designació. En cas que hi concorri una causa de recusació, ha de manifestar-ho, i, en cas contrari, ha d'acceptar el càrrec. Si el designat és una persona jurídica, cal que comuniqui al jutge la identitat d'una persona física perquè hi actuï com a representant. Qui incompleixi l'obligació de compareixença al jutjat sense justa causa no podrà ser designat en altres procediments concursals que tinguin lloc al partit judicial en un termini de 3 anys.
- Assenyalar un domicili a efectes de notificacions i comunicacions amb el jutjat.
- Intervenir l'activitat patrimonial del deutor o substituir-lo en els casos en què el jutge ho cregui oportú i col·laborar amb el jutge mercantil.
- Confecció de l'informe, que ha de contenir:
 - Anàlisi de la memòria presentada pel deutor.
 - Judici sobre la comptabilitat, els comptes i els estats financers.
- Preparació de:
 - Inventari de la massa activa.
 - Llista de creditors.
- Quan correspongui, avaluació de la proposta de conveni o de l'anticipada de liquidació.
- Exposició motivada de la situació patrimonial del deutor i de tot allò que sigui rellevant per a la tramitació del concurs.
- Analitzar la viabilitat empresarial, per tal d'avaluar la possibilitat de continuïtat amb un conveni, o, per contra, acordar la liquidació de l'empresa.
- Confecció de l'informe de qualificació del concurs per a determinar si es considera culpable o fortuït.

Si s'escau, també pot realitzar altres funcions com ara:

- Sol·licitar mesures que afectin drets fonamentals del deutor.
- Sol·licitar el canvi de situacions d'intervenció o de suspensió de les facultats del deutor sobre el seu patrimoni (art. 40.4).
- Sol·licitar el tancament de la totalitat o part de les oficines o el cessament d'activitat (art. 44.4).
- Formular comptes anuals en cas de suspensió de les facultats del deutor (art. 46.2).
- Dret d'assistència i veu en els òrgans col·legiats del deutor (art. 48.1).

Dintre d'aquestes facultats podríem diferenciar: a) les de la gestió del patrimoni, i b) les que s'exerciten en un procés judicial de qualsevol classe. A tall d'exemple podem citar les següents:

a) Gestió del patrimoni

- En cas que els interessos del concurs ho requereixin, pot sol·licitar l'auxili judicial (art. 43 LC).
- Amb l'objectiu de continuar l'activitat professional o empresarial del deutor ha d'adoptar les mesures necessàries per a dur a terme aquesta tasca i, si escau, sol·licitar el cessament, la suspensió total o parcial de l'activitat de l'empresa i sol·licitar l'expedient de regulació d'ocupació corresponent davant el jutge mercantil (art. 44 LC).
- Supervisar o formular els comptes anuals, en funció de la intervenció o la suspensió de les facultats del deutor (art. 46 LC).
- Fixar o sol·licitar els aliments al deutor (art. 47 LC).
- Dret d'assistència amb veu als òrgans col·legiats de les societats en concurs (art. 48 LC).
- Sol·licitar al jutge la modificació substancial de les condicions de treball i la suspensió o extinció col·lectiva dels contractes en què sigui ocupador el concursat. En aquests casos l'administració concursal actua sense distinció de si el deutor té intervinguda o suspesa la facultat de disposició (art. 64 LC).
- Potestat per a extingir o suspendre els contractes del deutor amb el personal d'alta direcció (art. 65 LC).
- Rehabilitar els contractes de préstecs i altres de crèdit a favor del deutor; els contractes d'adquisició de béns mobles i immobles amb contraprestació o preu ajornat, i pot enervar l'acció de desnonament (arts 68, 69 i 70 LC).
- Està legitimat per a exercir accions rescissòries i altres d'impugnacions.

b) Processals

- Realitzar una comunicació individualitzada a cadascun dels creditors la identitat i domicili dels quals constin en el concurs, informant-los de la declaració d'aquest i del deure de comunicar per escrit l'existència d'un crèdit, acompanyant aquesta comunicació dels documents acreditatius del deute (art. 21.5 i 95 LC).

- Sol·licitar l'acumulació de concursos en cas de membres o d'entitats sense personalitat jurídica, o en el de cònjuges (art. 25 LC) i sol·licitar l'acumulació de judicis declaratius, en determinades condicions (art. 51 LC).
- En cas que sigui necessari, sol·licitar el canvi de situació d'intervenció o suspensió de les facultats del deutor (art. 40 LC).
- Exercir les accions contra els administradors, auditors o liquidadors de les persones jurídiques, sense necessitat d'acord previ de la junta o assemblea de socis, podent sol·licitar l'embargament de béns d'aquests; també pot demanar el desemborsament de les aportacions socials diferides i exercitar l'acció de responsabilitat contra els socis, podent recaptar l'embargament de béns (art. 48 LC).
- Ha de ser citat a termini i serà considerat com a part en defensa de la massa si es persona en els judicis contenciosos administratius, socials o penals posteriors a la declaració de concurs (art. 50 LC).
- En els judicis declaratius (civils) pendents, l'administració concursal substitueix el concursat, tot i que necessita autorització judicial per a transigir, desistir o aplanar-se; o autoritzarà el deutor amb aquestes finalitats (art. 51 LC).
- Impugnar convenis i procediments arbitrals en cas de frau (art. 53 LC).
- Possibilitat d'instar la resolució dels contractes amb obligacions recíproques (art. 61 LC).
- Pot presidir, excepcionalment, la junta de creditors, quan ho designi el jutge (art. 116 LC).

Incapacitats, causes d'incompatibilitat i prohibicions: l'article 28 de la LC estableix que no poden ser administradors concursals els professionals que es trobin en alguna de les circumstàncies que es detallen en el **quadre núm. 6**.

Quadre núm. 6. Incapacitats, causes d'incompatibilitat i prohibicions (art. 28 LC)

- Qui no pugui ser administrador de societats anònimes o limitades.
- Qui hagi prestat qualsevol tipus de serveis professionals al deutor o a les persones especialment relacionades amb aquest en els darrers tres anys, inclosos aquells que durant aquest termini haguessin compartit amb el deutor l'exercici d'activitats professionals de la mateixa o diferent naturalesa.
- Qui, complint les condicions subjectives regulades en l'article 27, es trobin en alguna de les situacions a què es refereix l'article 51 de la Llei 44/2002, de 22 de novembre, de mesures de reforma del sistema financer; en relació amb el propi deutor; els seus directius o administradors o amb un creditor que representi més del 10% de la massa passiva del concurs.
- En cas que hi hagi suficients persones en el llistat, no podran ser nomenats els economistes que haguessin estat designats com a administradors concursals en tres concursos en els dos anys anteriors.
- Qui hagués estat separat del càrrec dins els dos anys anteriors.
- Qui es trobi inhabilitat, d'acord amb l'article 181 LC, per sentència ferma de desaprovació de comptes en un concurs anterior.
- Qui estigui especialment vinculat amb el concurs, d'acord amb el que disposa l'article 94 LC, i en tot cas, les persones entre les quals hi hagi, de fet o de dret, relacions de prestacions de serveis, de col·laboració o de dependència.
 - Persones especialment relacionades amb el concursat persona física:
 - El cònjuge del concursat o qui ho hagués estat dins dels dos anys anteriors a la declaració de concurs o les persones que convisquin en anàloga relació d'afectivitat o haguessin conviscut amb el concursat dins els dos anys anteriors a la declaració de concurs.
 - Els ascendents, descendents i germans del concursat.
 - Els cònjuges dels ascendents, descendents o germans del concursat.
 - Persones especialment relacionades amb el concursat persona jurídica:
 - Els socis que, conforme a la llei, siguin persona i il·limitadament responsables dels deutes socials i aquells altres que siguin titulars de, com a mínim, un 5% del capital social, si la societat declarada en concurs tingués valors admesos a negociació en mercat secundari oficial, o un 10%, si no els tingués.
 - Els administradors, de dret o de fet, els liquidadors del concursat persona jurídica i els apoderats amb poders generals de l'empresa, així com qui ho hagués estat en els dos anys anteriors a la declaració de concurs.
 - Les societats que formin part del mateix grup que la societat declarada en concurs i els seus socis.
 - Les cessionaris o adjudicataris de crèdits pertanyents a qualsevol de les persones esmentades en els apartats anteriors, sempre que l'adquisició s'hagués produït dins els dos anys anteriors a la declaració de concurs, llevat prova en contra.

Responsabilitat: sens perjudici de la responsabilitat per l'incompliment dels deures propis de l'exercici professional o per l'incompliment de les normes col·legials, els administradors concursals i, si s'escau, els auxiliars delegats, tenen l'obligació de desenvolupar el seu càrrec amb la diligència d'un administrador endreçat i d'un representant lleial. L'article 36 LC estableix que tant els administradors concursals com els auxiliars delegats respondran davant el deutor i els creditors dels danys i perjudicis causats a la massa pels actes i omissions contraris a la llei o realitzats sense la deguda diligència. La responsabilitat serà solidària quan s'exerceixin competències de forma mancomunada o col·legiada entre els administradors concursals, i en quedarà exonerat aquell administrador que no hagués intervingut en l'adopció de l'acord lesiu; que en desconegués l'existència, que hagués fet tot el possible per evitar el dany o que s'hagués oposat expressament a l'acord en qüestió.

La responsabilitat també serà solidària entre els administradors concursals i els auxiliars delegats, exceptuant que es provi que es va fer servir tota la diligència deguda per preveure o evitar el dany.

L'acció de responsabilitat prescriurà als quatre anys a comptar del moment en què el deutor va tenir coneixement del dany o perjudici que reclama i en tot cas o bé a comptar del moment en què els administradors concursals o els auxiliars delegats haguessin cessat en el seu càrrec.

III. Principals tipus d'actuacions

Les actuacions que ha de dur a terme un administrador concursal, organitzades per seccions, són les següents:

Anàlisi prèvia: realitzar una avaluació de la situació de l'empresa:

- Comprovar si l'empresa està activa o inactiva.
- Analitzar les possibilitats de continuïtat empresarials, o si no n'hi haugés, determinar la liquidació de l'empresa.

Fase comuna: en aquesta fase el jutge pot determinar que l'administració concursal intervingui o substitueixi les facultats patrimonials del deutor. Amb caràcter general ha de realitzar les actuacions següents:

- En casos d'intervenció de les facultats del deutor: lliurament d'instruccions al concursat i registre de signatura en entitats bancàries.
- Avaluació del negoci i anàlisi de la viabilitat a curt termini:
 - Compliment de les obligacions tributàries.
 - Anàlisi de fluxos de tresoreria previstos.
 - Diagnòstic de la gestió de la companyia.
 - Mesures de reconducció de la crisi.
 - Supervisió de les possibilitats del concursat de no generar de nous passius.
 - Salvaguarda del valor dels béns i drets del deutor.
- Avaluació de l'actiu i passiu de la concursada per a l'emissió de l'informe concursal:
 - Inventari i valoració dels actius a la data d'elaboració de l'informe.
 - Valoració en continuïtat i en liquidació.
 - Qualificació i quantificació del passiu. Enviament de comunicacions als creditors.
 - Personació en els incidents concursals.
 - Interposició de demandes.
- Si s'escau, dur a terme una negociació col·lectiva en cas de modificació de les relacions laborals.
- Realitzar una anàlisi de les possibles accions de reintegració:
 - Anàlisi els costos de les operacions.
 - Anàlisi dels moviments patrimonials dels últims 2 anys.

Fase de conveni: realitzar una anàlisi de la viabilitat a llarg termini del negoci o societat així com de la proposta de conveni.

Fase de liquidació: tractar d'obtenir una maximització del valor de venda dels actius en el moment en què s'efectui, tenint en compte la possibilitat de la venda per unitat productiva/liquidació detallada, fent una anàlisi del millor procediment de venda i implementant sistemes de transparència i comunicació de la liquidació.

Secció de qualificació: realitzar una proposta de qualificació del concurs, ja sigui com a fortuït, o bé com a culpable.

IV. Observacions i/o recomanacions a l'hora de minutar

Els honoraris de l'administració concursal estan regulats en el Reial decret 1860/2004, de 6 de setembre, que fixa l'aranzel de drets dels administradors concursals.

El càlcul de la base de retribució dels administradors concursals es realitza mitjançant la suma de les quantitats següents: en primer lloc, la que resulta d'aplicar al valor de la massa activa els percentatges decreixents fixats en l'aranzel establert en el Reial decret assenyalat; i, en segon lloc, la que resulta d'aplicar al valor de la massa passiva els també decreixents percentatges establerts en l'aranzel esmentat. En aquest sistema de càlcul, és dóna més importància al conjunt de béns i drets que integren la massa activa i, per aquest, motiu l'escala corresponent a la quantia de l'actiu conté percentatges superiors a l'escala del passiu (vegeu annex RD 1860/2004).

D'acord amb el que estableix l'article 3, els administradors concursals no podran percebre amb càrrec a la massa activa quantitats diferents de les que resultin de l'aplicació de l'aranzel, tot i que s'exceptuen les quantitats corresponents a les despeses justificades de desplaçament fora de l'àmbit de competència territorial del jutjat on es tramiti el concurs.

D'altra banda, també es té en compte la previsible complexitat del concurs i s'estableix una relació de casos en els quals s'incrementa la retribució dels administradors concursals fins a un límit màxim que el jutge no pot superar. Per tant, a la quantitat que resulti de l'aplicació de l'aranzel s'incrementarà un 5% per cadascun dels supòsits següents:

Quadre núm. 7. Previsible complexitat del concurs (art. 6 RD 1860/2004)

- a) Quan hi hagi una discrepància de, com a mínim, un 25% entre el valor dels béns i drets continguts en l'inventari presentat pel deutor i el definitivament aprovat, o entre l'import del passiu que resulti de la relació de creditors presentada pel deutor i la definitivament aprovada.
- b) Quan, com a mínim, una quarta part del valor dels béns i drets recollits en l'inventari presentat pel deutor correspongui a béns que estiguin fora del territori espanyol, sempre que el valor total d'aquests sigui superior a 10 milions d'euros.
- c) Quan el nombre de creditors concursals sigui superior a 1.000.
- d) Quan el nombre de treballadors ocupats pel deutor sigui superior a 250 a la data de declaració del concurs, o bé quan el nombre mitjà de treballadors ocupats durant l'any immediatament anterior sigui 250.
- e) Quan es tramitin davant el jutge expedients de modificació substancial de les condicions de treball o de suspensió o extinció col·lectiva de les relacions laborals, d'acord amb l'article 64 LC, sempre que l'empresa concursada tingui més de 50 treballadors.
- f) Quan el nombre d'establiments, explotacions i qualsevol altra unitat productiva de béns o serveis que es recullen en l'inventari presentat pel deutor sigui superior a 10 o, com a mínim, tres d'ells radiquin en diferents províncies.
- g) Quan el concursat hagués emès valors que estiguin admesos a cotització en el mercat secundari oficial.
- h) Quan el concursat sigui una entitat de crèdit o assegurances.

El sistema retributiu establert diferencia entre la retribució corresponent a la fase comuna i la de les fases successives. La primera es calcula de manera global amb independència de la durada, amb algunes especialitats per als casos de tramitació abreujada amb administració concursal unipersonal i per als casos d'aprovació judicial d'un conveni anticipat en què la quantitat resultant s'incrementarà entre un 5% i un 25% si l'administració concursal està integrada per un únic membre. La segona fase es determina en funció de l'establert per a la fase anterior; i és igual a la desena part de la corresponent a la fase comuna per cada mes de duració de la fase de conveni. La mateixa retribució es percebrà durant els sis primers mesos de la fase de liquidació, si bé aquesta retribució es reduirà a la meitat a partir del setè mes d'aquesta fase.

Conjuntament amb aquesta distinció de fases, el règim jurídic de la retribució també té en compte la distinció bàsica entre administració merament interventora i administració substitutòria, i s'incrementa en un 50% l'import de la retribució si el jutge acorda la substitució del concursat en l'exercici de les facultats d'administració i de disposició sobre els béns i drets que integren la massa activa; i s'incrementa també pel fet que es continuï o no l'activitat professional o empresarial del concursat de manera que si no es continua, l'import es reduirà un 25%. Cal tenir en compte que en qualsevol estat del concurs la retribució dels administradors podrà ser modificada si el

jutge acorda canviar les situacions d'intervenció o de suspensió de les facultats d'administració i de disposició del concursat sobre la massa activa.

A més de les quantitats que resultin de l'aplicació dels criteris anteriors, cadascun dels administradors concursals professionals tindrà dret a percebre l'1% de l'increment del valor net del valor de la massa per l'exercici d'accions de reintegració per part de l'administració concursal. Per a l'administrador no professional l'import serà del 0,5%.

Un cop el jutge aprova els honoraris presentats per l'administració concursal sobre la base dels criteris exposats, els professionals poden cobrar per la tasca realitzada. Si no és que el jutge acorda un altre règim, la retribució dels administradors concursals corresponent a la fase comuna s'abonarà en aquests terminis: el 50% en els cinc dies següents a comptar des de la fermesa de la interlocutòria que aprovi els honoraris, i el 50% restant s'abonarà en els cinc dies següents a comptar des de la fermesa de la resolució que finalitzi la fase comuna. La retribució corresponent a cada mes que transcorre de la fase de conveni o de la fase de liquidació es percebrà a mes vençut, dins del termini dels 5 dies primers del mes immediat posterior al venciment.

Finalment, cal tenir en compte que en aquells concursos en què no hi hagi suficient massa activa per a retribuir la feina desenvolupada pels administradors concursals, es garantirà un mínim retributiu a partir d'un fons que es dotarà amb aportacions obligatòries dels administradors concursals. En qualsevol cas, aquest fons encara no ha estat constituït.

c) Actuacions com a expert independent designat pel Registre Mercantil

Els economistes que vulguin actuar com a experts en el Registre Mercantil podran fer-ho com a experts independents per al refinançament d'empreses, d'acord amb la LC o bé amb el que estableix la LSC.

I. Marc normatiu

- Reial decret llei 3/2009, de 27 de març, de mesures urgents en matèria tributària, financera i concursal, pel qual es reforma la Llei 22/2003, de 9 de juliol, concursal.
- Reial decret 1784/1996, de 19 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament del Registre Mercantil.
- Llei 3/2009, de 3 d'abril, sobre modificacions estructurals de les societats mercantils.
- Reial decret 1/2010, de 2 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de societats de capital.

II. Descripció general

Podem definir l'expert independent designat pel Registre Mercantil com aquell professional encarregat d'emetre un judici tècnic en relació amb un encàrrec concret.

Incompatibilitats: l'expert independent queda sotmès a la mateixa regulació que l'establerta per als pèrits en la legislació processal civil, per la qual cosa ens remetem al quadre núm. 3.

Responsabilitat: sens perjudici de la responsabilitat per l'incompliment dels deures propis de l'exercici professional o per l'incompliment de les normes col·legials, els economistes que actuïn davant el Registre Mercantil respondran pels danys i perjudicis que la seva actuació pugui causar ja sigui per la via civil o la penal.

En aquest sentit, és aconsellable que en l'informe es defineixin de manera clara i precisa l'abast de la feina realitzada, les limitacions trobades i els procediments aplicats.

D'altra banda, i per analogia, als experts independents també els és d'aplicació el que estableix la LSC, segons la qual l'expert respondrà vers la societat, els accionistes i els creditors pels danys causats per la valoració, i en quedarà exonerat si acredita que ha aplicat la diligència i els estàndards propis de l'actuació que li hagi estat encomanada.

III. Tipus d'actuacions

En aquest apartat únicament es descriuen les actuacions dels economistes que siguin designats com a experts independents, sense entrar a analitzar altres actuacions que davant el Registre Mercantil poden realitzar altres professionals, com ara els auditors de comptes.

a) Actuacions com a experts independents designats pel Registre Mercantil (disposició addicional quarta de la Llei concursal)²

L'article 8.3 del RDL 3/2009 ha creat la disposició addicional quarta en la Llei concursal, per mitjà de la qual es regulen els requisits que ha de complir un acord de refinançament de qualsevol persona física o jurídica per a gaudir de l'exempció de l'acció de rescissió. Aquests requisits són:

- L'acord ha de ser subscrit per un conjunt de creditors, els crèdits dels quals representin, en la data de l'acord, un mínim de les tres cinquenes parts del passiu del deutor;
- El pla de viabilitat ha de ser informat favorablement per un expert independent, nomenat pel registrador mercantil. Podem definir l'expert independent designat pel Registre Mercantil, d'acord amb la disposició addicional quarta de la LC, com aquell professional encarregat d'emetre un judici tècnic en relació amb la suficiència de la informació facilitada pel deutor; l'adequació i viabilitat del pla proposat i la proporcionalitat de les garanties atorgades al creditor conformement a les condicions del mercat.
- L'acord de refinançament ha d'eleva-se a escriptura pública i s'hi han de protocol·litzar el pla de viabilitat, els documents en els quals es basa i l'informe (favorable) de l'expert independent.

La feina que ha de realitzar l'expert independent, amb caràcter general, és la següent:

- Acceptació de l'encàrrec en el termini de cinc dies a comptar des de la data de designació per part del registrador mercantil (art. 334 RRM). En cas que la persona designada no comparegui en el termini indicat, hi hagi justa causa o no, es considerarà caducat el seu nomenament i el Registrador n'efectuarà un de nou.
- Anàlisi de la documentació presentada per l'empresa en justificació de l'acord de finançament assolit amb tercers per tal de determinar-ne la suficiència i la pertinença.
- Comprovació que les hipòtesis emprades en la confecció del pla de viabilitat són igualment suficients i pertinents i que han estat aplicades a les variables amb correcció tècnica.
- Comprovació que els càlculs que han estat emprats per a determinar els estats comptables provisionals són correctes i s'adeqüen a les normes de comptabilitat.
- Comprovació que les bases econòmiques i financeres dels acords assolits per l'empresa han estat correctament incorporats al pla de viabilitat i que els seus efectes són determinants per a la continuïtat empresarial a curt i a mitjà termini.
- Avaluar la capacitat de gestió continuada de l'empresa amb el compliment dels seus deures comptables de formulació i verificació dels comptes anuals i del grau d'adequació que té per a generar suficients recursos a curt i mitjà termini per tal d'atendre els deutes contrets actuals i els previstos en els acords de refinançament.
- Emetre un judici tècnic sobre:
 - La suficiència de la informació proporcionada per l'empresa.
 - El caràcter raonable i executable del pla de viabilitat a curt i mitjà termini que asseguri la continuïtat de l'activitat del deutor: A tall d'exemple, l'expert haurà de comprovar el següent:
 - L'adequació de les hipòtesis emprades a les oportunitats i amenaces del sector en el qual opera l'empresa.
 - L'adequació de les hipòtesis emprades a les fortaleses i debilitats de l'empresa.
 - La correcta incorporació de les accions econòmiques i financeres recollides en l'acord de finançament als valors de les variables que conformen el pla de viabilitat.
 - La correcció dels càlculs econòmics i financers necessaris per a obtenir els estats provisionals de compte de pèrdues i guanys, l'estat de fluxos d'efectiu i els balanços, en uns terminis no inferiors a tres anys ni superiors a cinc.
 - La capacitat de gestió continuada de l'empresa i la capacitat de generar recursos suficients per a cobrir els deutes actuals i els previstos en l'acord.
 - La proporcionalitat de les garanties conformement a les condicions normals de mercat en el moment de la signatura de l'acord.

² Per un major coneixement de les tasques a realitzar es recomana la lectura de Document Tècnic I del Col·legi d'Economistes de Catalunya de *Diagnosi d'empreses en crisis i avaluació del pla de viabilitat*.

b) Actuacions d'acord amb el Reial decret 1/2010, de 2 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de societats de capital, i d'acord amb la Llei 3/2009, sobre modificacions estructurals de les societats mercantils

• Informe sobre les aportacions no dineràries en una ampliació de capital

Consisteix en la revisió i l'anàlisi de la valoració dels béns objecte d'aportació, atorgada per l'òrgan d'administració de la societat, amb la finalitat d'emetre un informe que ha de contenir la descripció de cadascuna de les aportacions no dineràries, dels criteris de valoració adoptats i una valoració sobre la correspondència dels valors amb l'ampliació de capital que s'ha d'emetre, com a contrapartida de l'aportació d'aquests béns.

La feina a fer dependrà de la naturalesa, complexitat i volum de les aportacions no dineràries a efectuar, que poden abastar des d'un bé concret fins a un negoci o les accions d'una societat. Les principals feines a realitzar són les que es descriuen en el quadre núm. 8.

Quadre núm. 8. Principals feines a fer per l'economista designat com a expert independent pel Registre Mercantil

- Recollida de dades i altres informacions relatives a l'actuació que s'ha de realitzar.
- Recollida d'informació sobre la societat (actes, informes de l'òrgan d'administració, escriptures...).
- Revisió crítica de la informació obtinguda, incloent la revisió dels criteris emprats.
- Reunió amb la Direcció de l'empresa per a clarificar i discutir els aspectes més importants i les conclusions preliminars de l'informe.
- Redacció i lliurament de l'informe definitiu.

• Informe sobre les adquisicions oneroses

Consisteix en la valoració d'un bé o béns adquirits per la societat per tal de concloure sobre l'adequació del preu o preus pagats. L'informe ha de contenir la descripció del bé o béns adquirits, amb indicació de l'import pagat i la valoració sobre l'adequació d'aquest preu amb la taxació efectuada d'aquests béns.

Les principals actuacions que s'han de dur a terme són, en termes generals, les descrites en el quadre núm. 8.

• Informe sobre la transformació en societats anònimes de societats col·lectives, comanditàries o societats de responsabilitat limitada

Consisteix en la realització d'un informe similar al descrit per als casos d'aportacions no dineràries en ampliacions de capital, en el qual, a més a més, l'expert ha d'incloure les seves conclusions en relació amb el patrimoni social no dinerari i la indicació de si el valor real de la societat que es transforma es correspon amb el número i valor nominal, i, si és el cas, la prima d'emissió de les accions creades per la nova societat anònima.

En termes generals, les principals actuacions que s'han de dur a terme són les descrites en el quadre núm. 8.

• Informe sobre el projecte de fusió

Consisteix a realitzar una revisió del projecte de fusió presentat pels administradors amb la finalitat de confeccionar un informe sobre aquest i sobre el patrimoni aportat per les societats que s'extingeixen i, en concret, cal que es pronunciï sobre els extrems següents:

- Si el tipus de canvi de les accions està justificat, descrivint la metodologia empleada per a determinar-lo amb indicació de si aquesta és adequada i del valor a què condueix. Igualment s'haurà de pronunciar sobre si hi ha hagut dificultats especials de valoració.
- Si el patrimoni aportat per les societats que s'extingeixen és igual, com a mínim, al capital de la nova societat, o a l'increment de capital de la societat absorbent, segons els casos.

Els procediments que s'han de desenvolupar són els descrits en el quadre núm. 8.

- Informe sobre el projecte d'escissió

L'abast i procediments per a aquest tipus de treball són pràcticament els mateixos que els indicats en l'apartat anterior. Concretament, l'informe ha d'emfatitzar els punts següents:

- Assignació i repartiment dels elements proporcionals de les societats que s'extingeixen entre els accionistes.
- Patrimoni no dinerari aportat a les societats beneficiàries de l'escissió.

IV. Observacions i/o recomanacions a l'hora de minutar

Els honoraris professionals per les actuacions fins aquí esmentades es fixen en funció del temps emprat en la realització de l'informe sol·licitat pel registrador; per la qual cosa la determinació del total d'hores emprades també dependrà de la col·laboració que presti l'empresa, preparant i lliurant la documentació que l'expert independent sol·liciti.

En cas que en el desenvolupament de l'actuació professional s'observessin canvis en les circumstàncies previstes inicialment, caldria notificar-ho al registrador posant de manifest els motius pels quals s'han de variar els honoraris estimats.

És recomanable que els honoraris siguin facturats per percentatges, que a tall d'exemple podrien ser del 40%, en concepte de provisió de fons, i la resta, en el moment de lliurament de l'informe.

e) Actuacions en taxacions pericials contradictòries

I. Marc normatiu

- Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària.
- Reial decret 1065/2007, de 27 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament general de les actuacions i els procediments de gestió i inspecció tributària i de desenvolupament de les normes comunes dels procediments d'aplicació dels tributs.
- Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal.

II. Descripció general

La taxació pericial contradictòria podrà ser exercida pel contribuent quan no estigui d'acord amb el valor comprovat per l'administració de béns i drets que es transmetin. Si la diferència entre el valor determinat pel pèrit de l'administració i el pèrit designat pel contribuent, considerada en valors absoluts, és igual o inferior a 120.000 € i també al 10% d'aquella taxació, la del pèrit del contribuent serà l'escollida per a la liquidació, en cas contrari, es nomenarà un tercer pèrit entre les llistes dels col·legis professionals corresponents.

Es pot sol·licitar aquesta taxació bé quan sigui notificada la liquidació provisional resultant de la comprovació de valors, bé en cas d'haver interposat recurs de reposició o reclamació economicoadministrativa, havent manifestat la reserva a promoure aquesta taxació. També es pot sol·licitar la taxació de manera subsidiària.

Causas d'abstenció i recusació: les recollides a la legislació processal civil per als pèrits i que s'assenyalen en el quadre núm. 3.

Responsabilitat: sens perjudici de la responsabilitat per l'incompliment dels deures propis de l'exercici professional o per l'incompliment de les normes col·legials, el pèrit respondrà civilment dels danys i perjudicis que hagi pogut causar a les parts com a conseqüència de la seva actuació professional, i penalment respondrà per fals testimoni (art. 458 a 460 CP) en cas que en el seu informe falti a la veritat o alteri els fets, silenciï fets o altres dades rellevants. Per aquest motiu és aconsellable que en l'informe pericial es defineixi de manera clara i precisa l'abast de la feina realitzada, les limitacions trobades i els procediments aplicats.

III. Principals tipus d'actuació

El pèrit designat ha de valorar béns o drets que podran consistir en empreses, accions o participacions, actius financers o bé altres actius empresarials com ara existències, clientela, patents i marques, valoracions de drets com ara contractes d'agència o distribució, drets d'explotació, etc.

En definitiva, es tractarà sempre de valoració d'actius tangibles o intangibles independentment que la seva finalitat sigui tributària i, per tant, que els seus destinataris finals no siguin entitats privades.

IV. Observacions i/o recomanacions a l'hora de minutar

Tal com disposa l'apartat 3r de l'article 135 de la Llei general tributària, el pèrit podrà exigir prèviament a l'inici de la seva tasca provisió de l'import dels seus honoraris mitjançant dipòsit en el Banc d'Espanya o l'organisme públic que determini l'Administració tributària.

En cas que la valoració establerta pel pèrit sigui igual o inferior al 20% del valor declarat, els seus honoraris seran satisfets per l'administració. La quantia dels honoraris dependrà evidentment de les hores de dedicació del pèrit, però també de la dificultat de la valoració en funció dels coneixements que requereix (no serà el mateix valorar determinades existències d'acord amb la normativa comptable que valorar les accions d'una companyia industrial). A més, cal tenir en compte també la importància de la valoració a nivell econòmic en tant que aquesta circumstància pot afectar la responsabilitat del pèrit i, en conseqüència, el cost de la seva cobertura mitjançant una assegurança de responsabilitat civil.

5. Competències: capacitats professionals i habilitats necessàries per a dur a terme les actuacions

L'economista que vulgui actuar en l'àmbit de l'Administració ha de disposar dels coneixements teòrics relatius a l'actuació que s'ha de desenvolupar els quals, en tot cas, cal que estiguin actualitzats per mitjà de la corresponent formació continuada. Igualment, ha de conèixer la normativa d'aplicació al cas concret, tant pel que fa al fons de l'assumpte com en els aspectes més formals o processals. A tots aquests coneixements els anomenarem **saber**³.

En segon lloc, ha de conèixer els processos que ha d'executar per a dur a terme l'actuació encarregada. A aquest tipus de coneixement l'anomenarem **saber fer**.

En tercer lloc, es requereix que disposi d'una sèrie d'habilitats personals. Ha de ser capaç de realitzar *ex ante* una valoració de la seva capacitat per a acceptar o rebutjar l'encàrrec. Aquesta competència personal inclou altres aspectes com la capacitat d'anàlisi, la iniciativa, la integritat, la diligència, el compromís i la rapidesa d'actuació, entre d'altres. Aquest grup d'habilitats l'anomenarem **saber ser**.

Finalment, cal que disposi d'habilitats socials que li permetin interactuar i comunicar-se tant amb la resta de persones que puguin intervenir en la seva actuació com amb els seus col·laboradors o companys. Igualment, és necessari que compti amb seguretat en l'exposició oral i sigui capaç d'expressar amb claredat les seves conclusions, i que disposi d'habilitats per treballar en equip i cooperar amb altres agents que puguin intervenir. A aquest conjunt d'habilitats l'anomenarem **saber estar**.

Sobre la base de la classificació anterior, s'exposen a continuació les competències que es requereixen per a actuar en cada àmbit, entenent que la competència inclou tant les capacitats professionals (**saber i saber fer**) com les habilitats requerides (**saber ser i saber estar**).

I. L'economista que actuï com a pèrit

Respecte al **saber**, depenent del tipus d'actuació que li sigui encarregada, ha de disposar de coneixements de comptabilitat; de valoracions d'empreses, accions, participacions o béns; de repartiments o divisions de patrimonis o herències; de liquidació de contractes bancaris; de valoració de danys i perjudicis; de valoració de lucre cessant, entre d'altres. Igualment ha de conèixer la normativa processal d'aplicació segons l'ordre jurisdiccional en què ha estat designat (LEC; LECr; LJCA; RDLPL) i, en tot cas, cal que revisi si aquests coneixements estan actualitzats.

Pel que fa al **saber fer**, cal que conegui els diversos procediments per a aplicar els coneixements descrits en l'apartat anterior.

Respecte al **saber ser**, ha de valorar la seva capacitat per a realitzar la pericial amb caràcter previ a l'acceptació de l'encàrrec; ha de ser capaç d'identificar el mètode de treball òptim per a confeccionar l'informe o realitzar la pericial i ha de comptar amb capacitat organitzativa, d'anàlisi i de síntesi; és necessari que sigui independent de les parts i sàpiga actuar amb diligència, sense deixar-se influenciar per terceres opinions.

Finalment, respecte al **saber estar**, ha de ser capaç d'expressar amb claredat les seves conclusions i comptar amb seguretat per a l'exposició oral en els casos en què hagi de respondre les preguntes del jutge o de les parts o bé aclarir o ampliar algun aspecte de la perícia realitzada.

II. L'economista que actuï com a administrador judicial

Pel que fa al **saber**, ha de tenir coneixements en matèria d'operacions divisòries, embargaments, divisió de patrimonis, negociació empresarial i amb els treballadors, entre d'altres. Igualment ha de conèixer la normativa processal d'aplicació (LEC; LECr; RDLPL), la qual haurà de revisar per si s'hi han produït canvis legislatius.

³ Per un coneixement més ampli sobre les competències professionals dels economistes es recomana llegir "Aproximació a les competències professionals genèriques dels economistes", redactat per la Comissió d'Ensenyament d'Economia i Empresa del Col·legi d'Economistes de Catalunya. (Any 2008).

Respecte al **saber fer**, cal que conegui els procediments per a aplicar els coneixements descrits en el punt anterior:

Pel que fa al **saber ser**, en primer lloc ha de valorar la seva capacitat per a acceptar l'encàrrec. En aquest sentit cal que tingui en compte que l'actuació d'administrador judicial s'emmarca en el mandat judicial i que, en la majoria de casos, gaudeix d'una àmplia autonomia per a decidir les actuacions que realitzarà amb el patrimoni administrat. Per aquest motiu ha de disposar de capacitat per a organitzar el seu propi treball com a capacitat de control i supervisió de la tasca dels administradors, amb caràcter especial en aquells casos en què intervinguin les facultats de l'anterior administrador. Igualment, és necessari que sigui imparcial i independent en la seva tasca, posant cura d'evitar influències de l'administrat o qualsevol persona que hi pugui estar interessada.

Finalment i respecte al **saber estar**, cal que compti amb aptituds de negociació i amb capacitat per a interactuar i comunicar-se amb el/s administrat/s i amb el jutge, i que sigui capaç de comunicar-se amb les persones que intervenen en el procés.

III. L'economista que actuï com a administrador concursal

En primer lloc i respecte al **saber**, ha de disposar d'un coneixement ampli de les obligacions de caràcter mercantil de les empreses. Igualment ha de disposar de coneixements en matèria de comptabilitat i d'anàlisi de la situació financera; en matèria d'estratègia i viabilitat empresarial, i ha de conèixer la normativa laboral a fi de negociar correctament amb la representació dels treballadors en els casos de regulació de plantilla, si s'escau. Igualment, cal que disposi de coneixements en matèria legislativa i processal (LC, RD 1860/2004, en relació amb l'aranzel, i la resta de normativa aplicable), i, en aquest tipus d'actuació, és especialment necessari que actualitzi els aspectes processals, perquè és una de les normatives que s'ha modificat amb més freqüència en les darrers anys i que, previsiblement, es modificaran a curt termini.

En segon lloc i pel que fa al **saber fer**, cal que conegui els procediments per a aplicar els coneixements descrits en l'apartat anterior; amb caràcter especial, també és necessari que conegui els procediments per a determinar la viabilitat empresarial així com els procediments per a calcular la massa activa i la massa passiva, i els procediments i feines que s'han de realitzar en cadascuna de les fases del concurs.

Pel que fa al **saber ser**, es requereixen les mateixes habilitats assenyalades en el punt anterior (ii) respecte els administradors judicials tenint en compte, que a més, cal que sigui resolutiu i àgil en la resolució de conflictes que es puguin produir tant en el si de l'empresa concursada com amb la resta de participants del procés concursal.

Finalment, respecte al **saber estar**, és important que disposi d'aptitud de negociació i empatia per poder relacionar-se tant amb el concursat com amb terceres persones que puguin resultar afectades pel concurs, com poden ser els treballadors o els creditors de l'empresa concursada.

IV. L'economista que actuï com a expert independent designat pel Registre Mercantil

Respecte al **saber**, i depenent del tipus d'actuació, es requereixen coneixements suficients dels sistemes de comptabilitat i de disseny, confecció i aplicació dels plans estratègics i de viabilitat empresarials, així com de valoracions de béns i empreses, entre d'altres. En matèria legislativa i processal cal que conegui la normativa pròpia de l'actuació que realitzarà (LSC, RD 3/2009, Llei de modificacions estructurals de les societats mercantils, RRM), posant especial cura a revisar si s'han produït modificacions legislatives recents.

Respecte al **saber fer**, i depenent del tipus d'actuació, cal que conegui els procediments per a aplicar els coneixements descrits en el punt anterior i, amb caràcter especial, ha de dominar les tècniques de formulació de pressupostos i de control de gestió pressupostària, així com les normes de valoració d'empreses i dels actius i passius de societats. Pel que fa al **saber ser**, cal que en primer lloc valori la seva capacitat per a acceptar l'encàrrec i que, un cop realitzat això, sigui capaç d'organitzar el seu propi treball i disposi de capacitat de control i supervisió de la tasca dels possibles col·laboradors. És necessari que sigui imparcial i independent en la seva tasca, i posi especial cura a evitar influències de l'empresa o de qualsevol tercera persona que hi pugui estar interessada.

Finalment, respecte al **saber estar**, és important que gaudeixi d'habilitats per a comunicar-se amb l'empresari i que disposi d'aptituds per a negociar i per a poder relacionar-se amb persones que puguin estar vinculades o relacionades amb el procés.

V. Actuacions en taxacions pericials contradictòries

Pel que fa al **saber**, i en funció del tipus d'actuació, es requereixen coneixements suficients per a valorar béns, drets, accions, participacions, etc., així com coneixements en matèria de balanços i de matemàtica financera. En matèria processal caldrà que conegui la normativa pròpia (LGT) i que revisi la seva actualització.

Pel que fa al **saber fer**, cal disposar de domini de les tècniques habituals de valoració (descompte de fluxos de caixa, múltiples de companyies comparables, capitalització de beneficis, actiu net real en alguns casos, etc).

Respecte al **saber ser** i el **saber fer**, es requereixen les mateixes habilitats que les exposades en el punt i. d'aquest mateix capítol respecte als pèrits.

6. Aspectes administratius d'accés als àmbits d'actuació

Amb l'objectiu de simplificar els procediments i els tràmits administratius, el col·legiat haurà d'emplenar una **sol·licitud d'accés**, en la qual manifesti que coneix la normativa aplicable a l'exercici professional així com la normativa deontològica col·legial; que compleix els requisits que estableix la normativa vigent per a accedir al llistat corresponent; que coneix i disposa de les habilitats i capacitats necessàries per a dur a terme els encàrrecs que li siguin encomanats pel jutjat o l'organisme competent. Per a ser inclòs en el llistat concret d'actuacions com a administrador concursal, el col·legiat haurà d'acreditar que compta amb experiència professional de, com a mínim, cinc anys d'exercici efectiu.

Aquesta sol·licitud d'accés s'haurà de complimentar i enviar a través de la finestra única de la web del Col·legi

Els llistats seran d'àmbit autonòmic per a tot Catalunya i està previst que els col·legiats s'hi inscrivin en funció del domicili professional que consta en la base de dades del Col·legi com a principal, sens perjudici que voluntàriament hi vulguin fer constar altres domicilis.

Un cop rebuda la declaració degudament emplenada, el col·legiat passarà a estar inscrit en el llistat que hagi sol·licitat. Els llistats seran ordenats per províncies i els noms dels col·legiats es faran constar per ordre alfabètic. Es lliuraran al mes de desembre de cada any.

Les sol·licituds d'accés, es podran presentar en qualsevol moment i fins al 30 de novembre de cada any. Les declaracions rebudes amb posterioritat a aquesta data es guardaran per als llistats de l'any següent.

Per tal de simplificar els tràmits, s'ha volgut que la sol·licitud d'accés tingui una vigència indefinida, de manera que el col·legiat que lliuri la declaració al Col·legi, passarà a constar en els llistats que es vagin entregant cada any. Seran motiu de baixa del llistat els motius següents:

- Baixa voluntària comunicada per escrit abans del 30 de novembre de l'any anterior al que es vulgui causar la baixa.
- Pèrdua de la condició de col·legiat.
- Declaració judicial ferma d'incapacitat.
- Defunció.
- Inhabilitació d'un any d'exercici professional o superior, com a conseqüència del compliment d'una sanció disciplinària.

Els diversos llistats que confecciona el Col·legi són:

- Llistat d'actuacions en l'Administració de Justícia en l'àmbit civil i social.
- Llistat d'actuacions en l'Administració de Justícia en l'àmbit penal.
- Llistat d'actuacions com a administrador concursal.
- Llistat d'actuacions com a expert independent en el refinançament d'empreses.
- Llistat d'actuacions com a expert independent davant el Registre Mercantil.
- Llistat d'actuacions en taxacions pericials contradictòries.
- Llistat d'actuacions segons Ordre Justícia Gratuïta.

Han estat ponents dels diversos apartats d'aquesta Guia: Sr. Raimon Casanellas, Sr. Àngel Miró, Sr. Joan Moseguí, Sr. Joan Rojas i Sr. Emili Vinyals.

Aquesta Guia ha estat debatuda i ampliada pels membres del Comitè de Normativa i Ètica Professional següents: Sr. Antoni Argandoña, Sr. Enric Baraldés, Sr. Jordi Caballé, Sr. Josep Maria Calders, Sr. Ramon Gouffau, Sr. Amadeo Ibarz, Sr. Joaquim Lladó, Sr. Roc Lleixà, Sr. Àngel Miró, Sr. Guillem Padrisa, Sr. Joan Picanyol, Sr. Joaquim Porcar, Sr. Arturo Portal, Sra. Mercè Rotllan, Sr. Joan Sardà, Sra. Lluïsa Teixidor, Sr. Melcior Viloca i Sr. Ricard Viña.

La fusió del document i la coordinació de la Guia han estat realitzades per l'advocada del Col·legi d'Economistes de Catalunya, Sra. Carolina Magalló.